

"QazIndustry" Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" Акционерлік қоғамы

Қаржылық есептілік,
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
және Тәуелсіз аудитордың аудиторлық қорытындысы

ТОО "ARIP Consulting Group
БИН 200 140 009 942
Для аудиторских
отчётов

МАЗМҰНЫ

	Беттері
<u>2022 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚТЫҢ РАСТАУЫ</u>	
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ	3-4
2022 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІ:	5-7
Бухгалтерлік баланс	8-10
Пайда мен шығындар туралы есеп	11-12
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	13-14
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	15-18
Қаржылық есептілік ескертпелері	19-46

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті бекіту және дайындауға жауапкершілік туралы басшылықтың растауы

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық қорытындысының 5-7-беттерінде ұсынылған аудиторлардың міндеттерін сипаттаумен бірге қаралуға тиіс төмендегі мәлімдеме, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2022 жылғы 02 наурыздағы № 241 бұйрығына сәйкес нысандар бойынша дайындалған "QazIndustry "Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ-ның (бұдан әрі-Қоғам) 2022 жылғы қаржылық есептілігіне қатысты аудиторлар мен басшылықтың жауапкершілігін шектеу мақсатында жасалды

Басшылық 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша "QazIndustry "Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ-ның қаржылық жағдайын, сондай-ақ осы күнге аяқталған жыл үшін оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және капиталдағы өзгерісті Қаржылық есептің халықаралық стандарттарға (бұдан әрі мәтін бойынша "ҚЕХС") және "Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес барлық елеулі аспектілерде анық көрсететін қаржылық есептілікті дайындауға жауап береді.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық:

- бухгалтерлік есептің тиісті принциптерін таңдау және оларды дәйекті қолдану;
- дұрыс бағалар мен есептеулерді қолдану;
- бухгалтерлік есепті жүргізу және қаржылық есептілікті жасау саласындағы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын, ҚЕХС талаптарын сақтау және қаржылық есептілікке ескертпелердегі барлық елеулі ауытқуларды ашу;
- мұндай жол беру заңсыз болған жағдайларды қоспағанда, "QazIndustry" Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ өз қызметін таяу болашақта жалғастыратынына жол беруді негізге ала отырып, қаржылық есептілікті дайындауға жауапкершілік артады.

"QazIndustry" қазақстандық индустрия және экспорт орталығы " АҚ басшылығы:

- бүкіл Қоғам бойынша тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
- кез келген сәтте қоғамның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты жеткілікті дәлдікпен дайындауға және қаржылық есептіліктің ҚЕХС және "Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау және есеп жүргізу;
- "QazIndustry" Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы " АҚ активтерін қорғау үшін өз құзыреті шегінде шаралар қабылдау;
- алаяқтық және басқа да теріс пайдалану фактілерін анықтау және алдын алуға жауапкершілік артады.

"QazIndustry" Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы " АҚ басшылығы:

- барлық операциялар бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік деректерінде көрсетілді;
- бухгалтерлік және ішкі бақылау жүйелерінің жұмысында маңызды рөл атқаратын басшылық немесе қызметкерлер тарапынан бұзушылықтар орын алған жоқ, сондай-ақ қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін бұзушылықтар орын алған жоқ;
- қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын немесе жіктелуін айтарлықтай өзгерте алатын жоспарлар мен ниеттер жоқ;
- әділ құн бойынша бағалауды қоса алғанда, есептік бағалауды дайындау кезінде пайдаланылатын жол берулер негізделген болып табылады;
- байланысты тараптармен қатынастар мен операциялар тиісті түрде ескерілген және қаржылық есептілікке ескертпелерде ашылған;

"QazIndustry" Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ

- халықаралық стандарттар түзетулерді немесе ашылымдарды енгізуді талап ететін қаржылық есептілік күнінен кейін болған барлық оқиғаларға қатысты тиісті түзетулер мен ашылымдар енгізілді деп мәлімдеме жасайды

"QazIndustry " Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ атынан:

Мұқанов Т.А.

Басшы

25 сәуір 2023 жыл

М.о.

Искакова Г.К.

Бас бухгалтер

25 сәуір 2023 жыл

«ARIP Consulting group»
ЖАУАПКЕРШІЛІГІ
ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ

ТОВАРИЩЕСТВО С
ОГРАНИЧЕННОЙ
ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ
«ARIP Consulting group»

010000, Республика Казахстан, г. Астана, Е 491, дом 7, тел: 8/701/257-11-14, e-mail: acgarip@gmail.com

БЕКІТЕМІН:

«ARIP CONSULTING GROUP»

ЖІК ДИРЕКТОРЫ
Жуматов М.К.

2023 жылдың 25 сәуірі

"QAZINDUSTRY" ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ИНДУСТРИЯ
ЖӘНЕ ЭКСПОРТ ОРТАЛЫҒЫ" АҚ БАСШЫЛЫҒЫНА

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Пікір

Біз "QazIndustry "Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ-ның 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бухгалтерлік балансынан, кірістер мен шығындар туралы есептен, ақша қаражатының қозғалысы туралы есептен, капиталдағы өзгерістер туралы есептен және есеп саясатының негізгі ережелерінің қысқаша шолуын қоса алғанда, түсіндірме жазбадан тұратын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша "QazIndustry "қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ-ның қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның қаржылық нәтижелерін және қаржылық есептілік халықаралық стандарттарына (ҚЕХС) сәйкес көрсетілген күні аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысын барлық елеулі аспектілерде дұрыс көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз аудитті Аудиттің Халықаралық стандарттарына (АХС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз біздің қорытындымыздың "қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі" бөлімінде сипатталған. Біз бухгалтерлерге арналған этиканың халықаралық стандарттары жөніндегі кеңестің кәсіби бухгалтерлердің этика кодексіне (ХБЖК кодексі) сәйкес қоғамға қатысты тәуелсізбіз және Біз ХБЖК кодексіне сәйкес өзге де этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті және тиісті деп санаймыз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

«QazIndustry» Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы» АҚ басшылығы осы қаржылық есептіліктің ХҚЕС-қа сәйкес дайындалуы мен әділ ұсынылуы үшін және ішкі бақылау жүйесі үшін жауап береді, ол қаржылық есептілікті жасау үшін қажет деп санайды. алаяқтық немесе қателік салдарынан елеулі бұрмалануларды қамтиды.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді

ашуға және басшылық қоғамды таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген немесе оның қандай да бір қызметі болмаған жағдайларды қоспағанда, Қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілік жасауға жауапты болады қызметті жою немесе тоқтатудан басқа нақты балама болмаған жағдайда.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Қоғамның қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты болады.

Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептілікте жосықсыз іс-әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бұрмалаулар жоқ екендігіне ақылға қонымды сенімділік алу және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытынды шығару болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік жоғары сенімділік дәрежесін білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит олар болған кезде әрдайым елеулі бұрмалаушылықтарды анықтайтынына кепілдік болып табылмайды. Бұрмалау жосықсыз әрекеттердің немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында пайдаланушылардың осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде болжауға болатын болса, елеулі болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз мыналарды орындаймыз:

- жосықсыз іс-әрекеттер немесе қателер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдемелерді аламыз. Жосықсыз іс-әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелі қателік нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені жосықсыз іс-әрекеттер сөз байласуды, жалғандықты, қасақана өткізіп жіберуді, ақпаратты бұрмаланған ұсынуды немесе ішкі бақылау жүйесімен тыс іс-әрекеттерді қамтуы мүмкін;

- Қоғамның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;

- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаудың негізділігін және басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;

- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелердің негізінде нәтижесінде Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне елеулі күмән тууы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар – жоғы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық қорытындымызда қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті түрде ашуға назар аударуымыз немесе, егер мұндай ақпаратты ашу тиісті емес болып табылса, біздің пікірімізді өзгертуіміз керек. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық қорытынды жасағанға дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;

- қаржылық есептіліктің ұсынылуын тұтастай, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ақпаратты ашуды, сондай-ақ қаржылық есептіліктің оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды олардың дұрыс ұсынылуын қамтамасыз ететіндей етіп ұсынуын бағалауды жүргіземіз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты олардың назарына жеткізе отырып, ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз.

Біз сондай – ақ корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға Тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және осы адамдарға аудитордың тәуелсіздігіне негізді түрде ықпал ететін барлық өзара қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда тиісті сақтық шаралары туралы хабардар еткеніміз туралы мәлімдемелі ұсынамыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға жеткізген сұрақтардың ішінен ағымдағы кезеңдегі қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды мәселелерді анықтаймыз, сондықтан

аудиттің негізгі мәселелері болып табылады. Біз бұл мәселелерді аудиторлық қорытындымызда сипаттаймыз, егер бұл мәселелер туралы ақпаратты заңмен немесе нормативтік актімен жария етуге тыйым салынса немесе өте сирек жағдайларда біз қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің қорытындымызда хабарланбауы керек деген қорытындыға келсек, өйткені бұл туралы мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарламасының әлеуметтік маңызды пайдасынан асып түседі деп болжауға болады.

нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың
осы қорытындысы шығарылған Аудит басшысы,

Жуматов М.К. / ҚР Аудиторы

Аудитордың біліктілік куәлігі
№ 0000555, 02 ақпан 2018 жыл

Нугуманова А.Б. / ҚР Аудиторы

Аудитордың біліктілік куәлігі
№ 0000923, 12 желтоқсан 2019 жыл

Аудитор мекен жайы: Қазақстан Республикасы,
Астана қ, Е 491 көшесі, 7 үй
ұялы тел. 87012571114

Занды тұлғаның мемлекеттік лицензиясы
№ 20001708, 30 қаңтар 2020 жыл

Қазақстан Республикасы, Астана қ,
25 сәуір 2023 жыл

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2022 жылғы 02 наурыздағы
№ 241 бұйрығына
1-қосымша

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 -маусымдағы
№ 404 бұйрығына
2-қосымша

Нысан

**2022 жылғы есепті кезеңінің
бухгалтерлік балансы**

Қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық камтамасыз ету арқылы электрондық форматта ұсынылады

Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған: www.minfin.gov.kz

Әкімшілік деректер нысанының индексі: № 1-Б (баланс)

Кезеңділігі: жылдық

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Тапсырыс беру мерзімі: жыл сайын есеп беруден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескерту: есепті толтыру туралы түсініктеме «Бухгалтерлік баланс» әкімшілік деректерді жинау нысанына қосымшада келтірілген.

Ұйымның атауы: «QazIndustry» Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы» АҚ

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталатын жыл үшін

мың теңгеммен

Активтер	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
I. Қысқа мерзімді активтер:			
Ақша қаражаты және оның баламалары	010	429 140	483 708
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы активтері	011		
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы активтері	012		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қысқа мерзімді қаржы активтері	013		
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	014		
Өзге қысқа мерзімді қаржы активтері	015		
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	016	116 509	116 891
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек	017		
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер	018		
Ағымдағы табыс салығы	019	9 092	12 340
Қорлар	020	6 536	6 294
Биологиялық активтер	021		
Өзге қысқа мерзімді активтер	022	3 357	13 664
Қысқа мерзімді активтердің жиыны (010 жолдан 022 жолды қоса алғандағы сомасы)	100	564 634	632 897
Сатуға арналған активтер (немесе шығатын топтар)	101		
II. Ұзақ мерзімді активтер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы активтері	110		
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы активтері	111		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін ұзақ мерзімді қаржы активтері	112		

Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	113		
Бастапқы құны бойынша ескерілетін инвестициялар	114		
Әдісімен есепке алынатын инвестициялар үлестік қатысу	115		
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	116		
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	117		
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	118		
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер	119		
Инвестициялық мүлік	120		
Негізгі құралдар	121	34 593	26 309
Пайдалану құқығы нысанындағы актив	122		
Биологиялық активтер	123		
Барлау және бағалау активтері	124		
Материалдық емес активтер	125	6 973	8 400
Кейінге қалдырылған салық активтері	126	7 065	8 986
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	127		
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны (110 жолдан 127 жолды қоса алғанда сомасы)	200	48 631	43 695
Баланс (100 жол + 101 жол + 200 жол)		613 265	676 592
Міндеттсеме және капитал	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	210		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	211		
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	212		
Өзге де қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	213		
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	214	4 032	22 072
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	215	39 545	47 273
Табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	216	-	-
Қызметкерлерге сыйақы	217	-	23
Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек	218		
Сатып алушылардың шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелері	219		
Мемлекеттік субсидиялар	220		
Төлеуге дивидендтер	221		
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	222	198 996	226 587
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиынтығы (210 жолдан 222 жолды қоса алғанда сомасы)	300	242 573	295 955
Сатуға арналған шығатын топтардың міндеттемелері	301		
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	310		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	311		
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	312		
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	313		
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	314		
Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері	315		
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	316		
Қызметкерлерге сыйақы	317		
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді берешек	318		
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	319		
Мемлекеттік субсидиялар	320		
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	321		
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиынтығы	400		
V. Капитал			
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	217 971	217 971

Эмиссиялық кіріс	411		
Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	412		
Басқа жиынтық табыстың компоненттері	413		
Бөлінбеген пайда (жабылмаған шығын)	414	152 721	162 666
Басқа капитал	415		
Меншік иелеріне жатқызылатын капитал жиынтығы (сомасы 410-нан 415-ке дейін)	420		
Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	421		
Барлық капитал (420 жол + 421 жол)	500	370 692	380 637
Баланс (300 жол +301 жол+400 жол + 500 жол)		613 265	676 592

Басшы М.А. Муканов Талғат Асқарұлы

Бас бухгалтер Шекіақова Гүлмира Қамидоллақызы

M.O

(Handwritten signature)

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2022 жылғы 02 наурыздағы
№ 241 бұйрығына
2-қосымша

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 -маусымдағы
№ 404 бұйрығына
3-қосымша

Нысан

**2022 жылғы есепті кезеңдегі
кірістер мен шығындар туралы есеп**

Қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық камтамасыз ету арқылы электрондық форматта ұсынылады

Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған: www.minfin.gov.kz

Әкімшілік деректер нысанының индексі: № 2-ОПУ

Кезеңділігі: жылдық

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Тапсырыс беру мерзімі: жыл сайын есеп беруден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескерту: есепті толтыру түсіндірмесі «Пайда мен залал туралы есеп» әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанға қосымшада келтірілген.

Ұйымның атауы: «QazIndustry» Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы» АҚ

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталатын жыл үшін

мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезеңде	Өткен кезең үшін
Кіріс	010	1 303 835	1 619 713
Өткізілген тауарлардың мен қызметтердің өзіндік құны	011	1 013 754	1 288 735
Жалпы пайда (шығын) (010 жол-011 жол)	012	290 081	330 978
Іске асыру бойынша шығыстар	013		
Әкімшілік шығыстар	014	271 153	284 727
Операциялық пайда (залал) жиыны (+/- 012-ден 014-ке дейінгі жолдар)	020	18 928	46 251
Қаржылық кірістер	021		
Қаржылық шығындар	022		
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	023		
Басқа кірістер	024	2 423	700
Өзге де шығыстар	025	320	547
Салық салынғанға дейінгі пайда (залал) (+/- 020-025 жолдар)	100	21 031	46 404
Табыс салығы бойынша шығыстар (-) (кірістер (+))	101	5 170	7 143
Салық салынғаннан кейінгі жалғасатын қызметтен пайда (залал) (100 жол + 101 жол)	200	15 861	39 261
Токтатылған қызметтен салық салынғаннан кейінгі пайда (залал)	201		
Бір жылдағы пайда (200 жол + 201 жол):	300	15 861	39 261
бас ұйымның меншік иелері			
бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі			
Өзге де жиынтық кіріс, барлығы (сомасы 420 және 440):	400		
оның ішінде:			
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау	410		
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың	411		

және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес			
кейінге қалдырылған салыққа табыс салығының молшерлемесіндегі өзгерістің әсері	412		
акша ағындарын хеджирлеу	413		
шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	414		
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	415		
өзге де жиынтық табыстың өзге де компоненттері	416		
пайданың (залалдың) құрамында қайта сыныптау кезінде түзету	417		
басқа жиынтық табыс компоненттерінің салықтық әсері	418		
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға қайта сыныптауға жататын басқа да жиынтық табыстың жиынтығы (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (410-418 жолдар сомасы)	420		
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау	431		
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	432		
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (залалдар)	433		
басқа жиынтық табыс компоненттерінің салықтық әсері	434		
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау	435		
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға қайта сыныптауға жатпайтын басқа да жиынтық табыс жиынтығы (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (431-ден 435-ке дейінгі жолдар сомасы)	440		
Жалпы жиынтық табыс (300 жол + 400 жол)	500	15 861	39 261
Мыналарға жататын жалпы жиынтық табыс:			
бас ұйымның меншік иелері			
бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі			
Акцияға пайда	600	0,077	0,191
оның ішінде:			
Акцияға базалық пайда:			
жалғасып жатқан қызметтен		0,077	0,191
тоқтатылған қызметтен			
Акцияға бөлінген пайда:			
жалғасып жатқан қызметтен			
тоқтатылған қызметтен			

Басшы м.с. Мұқанов Талғат Асқарұлы

Бас бухгалтер Шығайқызы Әлімжан Қамидоллақызы

М. о.

(Handwritten signature)

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2022 жылғы 02 наурыздағы № 241 бұйрығына
3-қосымша

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 -маусымдағы
№ 404 бұйрығына
4-қосымша

Нысан

**2022 жылғы есепті кезеңдегі
ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп (тікелей әдіс)**

Қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта ұсынылады

Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған: www.minfin.gov.kz

Әкімшілік деректер нысанының индексі: № 3-ДДС-П

Кезеңділігі: жылдық

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Тапсырыс беру мерзімі: жыл сайын есеп беруден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескерту: есепті толтыру түсіндірмесі «Пайда мен залал туралы есеп» әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанға қосымшада келтірілген.

Ұйымның атауы: «QazIndustry» Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы» АҚ

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталатын жыл үшін

мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезеңде	Өткен кезең үшін
I. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (011 жолдан 016 жолды қоса алғанда сомасы)	010	1 885 046	2 263 405
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтерді сату	011	1 460 295	1 814 079
өзге де түсім	012		
сатып алушылардан, тапсырыс берушілерден алынған аванстар	013	504	-
сақтандыру шарттары бойынша түсімдер	014		
алынған сыйақылар	015		
өзге де түсімдер	016	424 247	449 326
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (021 жолдан 027 жолды қоса алғанда сомасы)	020	1 888 643	2 163 156
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге төлемдер	021	253 588	222 149
тауарлар мен қызметтерді жеткізушілерге берілген аванстар	022	-	10 708
еңбекке ақы төлеу бойынша төлемдер	023	735 663	924 615
сыйақыны төлеу	024		
сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	025		
табыс салығы және бюджетке төленетін басқа да төлемдер	026	288 235	324 036
басқа төлемдер	027	611 157	681 648
3. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (010 жол-020 жол)	030	(3 597)	100 249
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (041 жолдан 052 жолды қоса алғанда сомасы)	040		
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сату	041		
материалдық емес активтерді сату	042		
басқа да ұзақ мерзімді активтерді сату	043		
басқа ұйымдардың (еншілес ұйымдардан басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерлікке қатысу үлестерін іске асыру	044		

басқа ұйымдардың борыштық құралдарын сату	045		
еншілес ұйымдарды бақылауды жоғалтқан кезде өтеу	046		
ақшалай салымдарды алып қою	047		
басқа да қаржы активтерін сату	048		
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	049		
алынған дивидендтер	050		
алынған сыйақылар	051		
өзге де түсімдер	052		
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (061 жолдан 073 жолды қоса алғанда сомасы)	060	23 373	4 150
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сатып алу	061	23 373	4 150
материалдық емес активтерді сатып алу	062		
басқа да ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	063		
басқа ұйымдардың (еншілес ұйымдардан басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерлікке қатысу үлестерін сатып алу	064		
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын сатып алу	065		
еншілес ұйымдарды бақылауды сатып алу	066		
ақшалай салымдарды орналастыру	067		
сыйақыны төлеу	068		
өзге қаржы активтерін сатып алу	069		
қарыздар беру	070		
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	071		
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	072		
басқа төлемдер	073		
3. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (040 жол-060 жол)	080	(23 373)	(4 150)
III. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (091 жолдан 094 жолды қоса алғанда сомасы)	090		
оның ішінде:			
акциялар мен басқа да қаржы құралдарының эмиссиясы	091		
қарыздар алу	092		
алынған сыйақылар	093		
өзге де түсімдер	094		
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (жолдар сомасы 101 по 105)	100	27 483	11 292
оның ішінде:			
қарыздарды өтеу	101		
сыйақыны төлеу	102		
выплата дивидендов	103	27 483	11 292
меншік иелеріне ұйымның акциялары бойынша төлемдер	104		
басқа да істен шығулар	105		
3. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының таза сомасы (090 жол-100 жол)	110	(27 483)	(11 292)
4. Валюталардың айырбастау бағамдарының теңгеге әсері	120	(115)	(172)
5. Ақша қаражаты мен олардың баламаларының баланстық құны өзгеруінің әсері	130		
6. Ақша қаражатының ұлғаюы +/- азаюы (030 жол +/- 080 жол +/- 110 жол +/- 120 жол +/- 130 жол)	140	(54 568)	84 635
7. Есепті кезеңнің басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	150	483 708	399 073
8. Есепті кезеңнің соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	160	429 140	483 708

Басшы ма. Муканов Талғат Асқарұлы

Бас бухгалтер Басқоқова Гүлмира Қамидоллақызы

(Handwritten signature and initials)

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
 2022 жылғы 02 наурыздағы № 241 бұйрығына
 5-қосымша

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
 2017 жылғы 28-маусымдағы № 404 бұйрығына
 6-қосымша

Нысан

**2022 жылғы еселті кезеңдегі
 капиталдағы өзгерістер туралы есеп**

Қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта ұсынылады
 Әкімшілік деректер нысаны интернет-ресурста орналастырылған: www.mintip.gov.kz

Әкімшілік деректер нысанының индексі: № 5-ИК

Кезеңділігі: жылдық

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Тапсырыс беру мерзімі: жыл сайын есеп беруден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескерту: есепті толтыру түсіндірмесі «Пайда мен залал туралы есеп» әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанға қосымшада келтірілген.

Ұйымның атауы: «QazIndustry» Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы» АҚ

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталатын жыл үшін

Компоненттердің атауы	Жол коды	Меншік иелеріне жататын капитал					Басқа жиынтық табыстың компоненттер і	Бөлінбеген пайда	Басқа капитал	Бакыланбайты н меншік иелерінің үлесі	Капита л жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмисси ялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық табыстың компоненттер і	Басқа капитал					
Өткен жылдың I қаңтарына сальдо	010	217 971					134 697			352 668	
Есеп саясатындағы өзгеріс	011										
Қайта есептелген сальдо (010 жол +/- 011 жол)	100	217 971					134 697			352 668	
Жалпы жиынтық табыс, барлығы (210 жол + 220 жол):	200						39 261			39 261	
Жыл ішіндегі пайда (залал)	210						39 261			39 261	
Өзге де жиынтық кіріс, барлығы (221-ден 229-ға дейінгі жолдар сомасы):	220										
оның ішінде:											
басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы	221										

мың теңгемен

құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегере отырып)											
222											
басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)											
223											
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)											
224											
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес											
225											
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (залалдар)											
226											
кейінге қалдырылған салыққа табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістің әсері											
227											
ақша ағындарын хеджирлеу (салық тиімділігін шегергенде)											
228											
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу											
229											
шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма											
300									(11 292)		(11 292)
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (310 жолдан 318 жолды қоса алғанда сомасы):											
оның ішінде:											
310											
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру:											
оның ішінде:											
қызметкерлер қызметінің құны											
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру											
схемасы бойынша акциялар шығару											
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру											
схемасына қатысты салықтық пайда											
311											
Меншік иелерінің жарналары											
312											
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару											
313											
Бизнесі біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару											
314											
Айырбасталатын құралдардың үлестік											

компоненті (салық тиімділігін шегергенде)	315									(11 292)	(11 292)
Дивидендтерді төлеу											
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлу	316										
Меншік иелерімен жасалатын басқа да операциялар	317										
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	318										
Басқа операциялар	319										
Есепті жылдың 1 қаңтарына сальдо (100-жол + 200-жол + 300-жол+319-жол)	400		217 971							162 666	380 637
Есеп саясатындағы өзгеріс	401									1 677	1 677
Қайта есептелген сальдо (400 жол +/- 401 жол)	500		217 971							164 343	382 314
Жалпы жиынтық табыс, барлығы (610 жол + 620 жол):	600									15 861	15 861
Жыл ішіндегі пайда (залал)	610									15 861	15 861
Өзге жиынтық кіріс, барлығы (621-ден 629-ға дейінгі жолдар сомасы):	620										
оның ішінде:											
басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегере отырып)	621										
басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	622										
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	623										
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	624										
зейнетақы міндеттемелері бойынша ақтуарлық пайдалар (залалдар)	625										
кейінге қалдырылған салыққа табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістің әсері	626										
ақша ағындарын хеджирлеу (салық	627										

Тімділігін шегергенде)								
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	628							
шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	629							
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (жолдар сомасы 710 по 718)	700					(27 483)		(27 483)
оның ішінде:								
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру	710							
оның ішінде:								
қызметкерлер қызметінің құны								
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру								
схемасы бойынша акциялар шығару								
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру								
схемасына қатысты салықтық пайда								
Меншік иелерінің жарналары	711							
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	712							
Бизнесті біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару	713							
Айырбасталатын құралдардың үлестік компоненті (салық тімділігін шегергенде)	714							
Дивидендтерді төлеу	715					(27 483)		(27 483)
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлу	716							
Меншік иелерімен жасалатын басқа да операциялар	717							
Бaqылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	718							
Басқа операциялар	719							
Есепті жылдың 31 желтоқсанына сальдо (500 жол + 600 жол + 700 жол + 719 жол)	800	217 971				152 721		370 692

Қарағалы М.А. Мұқанов Талғат Асқарұлы

Бас бухгалтер Асқарова Гүлмира Қамидоллақызы

(КОЛЫ)

(КОЛЫ)

2022 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛҒА ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕРІ

1. Жалпы мәліметтер

"QazIndustry" Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" акционерлік қоғамы (бұдан әрі-Қоғам) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 03 маусымдағы №508 қаулысына сәйкес Қоғамның жарғылық капиталына мемлекеттің 100% қатысумен құрылған заңды тұлға болып табылады.

"Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті" мемлекеттік мекемесі Қоғамның жалғыз акционері болып табылады.

Акциялардың мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқығы "Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі" мемлекеттік мекемесіне тиесілі.

Қоғам қызметінің негізгі мақсаттары индустриялық-инновациялық даму, жергілікті қамтуды дамыту, экспортты, арнайы экономикалық және индустриялық аймақтарды дамыту мен ілгерілету және индустриялық-инновациялық қызметті мемлекеттік қолдау шараларын ұсыну саласында жәрдем көрсетуге қатысу болып табылады.

Қоғам қызметінің түрлері:

- 1) экономиканың басым секторларын дамытуды және өнімдерді индустриялық-инновациялық дамытуды қоса алғанда экономика секторларын дамыту саласында ақпараттық-талдамалық және консультациялық қызметтер көрсету және Индустрия 4.0 енгізу;
- 2) өнеркәсіпті мемлекеттік ынталандыру саласындағы уәкілетті органға келесі қызметтерді көрсету:
басым тауарлар тізбесі бойынша ұсыныстар әзірлеу;
индустрияландырудың бірыңғай картасын жүргізу;
саланы мемлекеттік ынталандыру алушыларға өнеркәсіптік гранттар беру;
бәсекеге қабілеттілікті арттыру бойынша келісімдерді іріктеу, қолдау, мониторинг және орындалуын талдау;
саланы мемлекеттік ынталандыруды жүзеге асырудың тиімділігін талдау;
қарсы міндеттемелердің мониторингі;
өнеркәсіптік дамуды бағалауды жүргізу;
өнеркәсіптің цифрлық трансформациясы және өнеркәсіп субъектілерінің Индустрия 4.0 енгізуі бойынша ұсынымдар әзірлеу, сондай-ақ ұсынымдарды іске асыруда қолдау көрсету;
- 3) индустриялық-инновациялық қызмет субъектілерінің өнімділігін арттыруға бағытталған өнеркәсіпті мемлекеттік ынталандыру шараларын ұсыну жөніндегі қызметтерді көрсету;
- 4) аумақтық кластерлерді дамытуда саланы мемлекеттік ынталандыру және аумақтық кластерлерді дамытуды қолдау жөніндегі қызметтерді көрсету;
- 5) индустриялық саясат жөніндегі ведомствоаралық комиссияның қызметін талдамалық және сараптамалық қамтамасыз ету жөніндегі қызметтерді көрсету;
- 6) Қазақстан Республикасындағы Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттарын индустриялық-инновациялық қызмет саласында іске асыру бойынша статистикалық ақпаратты және Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттарын мемлекеттік жоспарлау саласындағы іске асыру туралы мәліметтерді талдауды көздейтін қызметтерді көрсету. Қазақстан Республикасының индустриялық-инновациялық қызмет саласындағы мемлекеттік органдардан және кәсіпкерлік субъектілерінен түсетін, сондай-ақ ұсыныстар мен сараптамалық қорытындыларды әзірлеу;
- 7) өндірістік кәсіпорындардағы жұмыс орындарын құру мен кадрларға қажеттіліктің мониторингі мен талдауы;
- 8) тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің және оларды жеткізушілердің дерекқорын қалыптастыру және жүргізу;
- 9) ішкі құндылық сараптамасын қоса алғанда, әзірлеу және мониторингі саласында ақпараттық-талдамалық, консультациялық қызметтер көрсету;
- 10) өнеркәсіпті мемлекеттік ынталандыру саласындағы уәкілетті органға:
индустриялық-инновациялық қызмет субъектілерінің тауарларын, жұмыстары мен қызметтерін ішкі нарықта жылжытуға бағытталған өнеркәсіпті мемлекеттік ынталандыру шараларын қамтамасыз ету;
ішкі нарықта индустриялық-инновациялық қызмет субъектілеріне сервистік қолдау көрсету, оның ішінде ішкі құнды дамытуға және жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларда пайдаланылатын

тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алуға арналған ақпараттық жүйелерге қызмет көрсету;

11) қосалқы мердігерлердің орталығы болып табылады.

Қосалқы мердігерлік деп өнеркәсіптік кәсіпорындардың өндірістік қызметті оңтайландыру үшін пайдаланатын өндірістік (өнеркәсіптік) аутсорсинг нысандарының бірі түсініледі;

12) мемлекеттік органдармен, басқарушы компаниялардың қатысушыларымен (акционерлерімен), арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың басқарушы компанияларымен, арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың қатысушыларымен арнайы экономикалық және индустриялық аймақтарға қатысушыларды тіркеу, арнайы экономикалық аймақтардың инфрақұрылымын қаржыландыру және дамыту мәселелері бойынша өзара іс-қимыл және индустриялық аймақтар;

13) уәкілетті органға Қазақстан Республикасының арнайы экономикалық және индустриялық аймақтар туралы заңнамасын жетілдіру жөнінде ұсыныстар енгізу;

14) арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың басқарушы компанияларының жарғылық капиталындағы мемлекетке тиесілі үлестерін (үлестерін) сенімгерлікпен басқару;

15) арнайы экономикалық аймақтарға қатысушылардың бірыңғай тізілімін жүргізу;

16) тұлғаның арнайы экономикалық аймаққа қатысушы ретінде тіркелгенін куәландыратын куәлік беру;

17) индустриялық аймақтардың бірыңғай тізілімін жүргізу;

18) арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың аумақтарында қызметті жүзеге асыру туралы келісімдер талаптарының орындалуын бақылау;

19) арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың инфрақұрылым объектілерінің жай-күйінің мониторингін жүзеге асыру;

20) арнайы экономикалық-индустриалды аймақтың басқарушы компаниясының даму стратегиясында белгіленген нысаналы индикаторларға қол жеткізуінің мониторингін жүзеге асыру;

21) арнайы экономикалық және индустриялық аймақтарды дамыту және ілгерілету жөніндегі қызметтерді көрсету, оның ішінде:

арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың басқарушы компанияларында басқару үлгісін, ішкі бизнес-процестер мен корпоративтік құжаттарды әзірлеу және енгізу;

арнайы экономикалық және индустриялық аймақтарды дамыту стратегиясын әзірлеу, арнайы экономикалық аймақтардың жобаларын іріктеу критерийлері, арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың басқарушы компанияларын қаржыландыруды жоспарлау, қаржыландыру жоспарларын (бюджеттеу және шоғырландыру) әзірлеу бойынша ұсынымдарды (ұсыныстарды) әзірлеу) арнайы экономикалық және индустриялық аймақтар;

арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың басқарушы компанияларының қызметкерлерін оқыту;

нарыққа талдау жүргізу және арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың маркетингтік стратегиясын әзірлеу бойынша арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың басқарушы компанияларына кеңес беру;

мақсатты маркетинг;

жобаларды талдау;

отандық арнайы экономикалық және индустриялық аймақтарды халықаралық нарықта ілгерілетуді қамтамасыз ету;

арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардағы әлеуетті қатысушылардың қызметін ақпараттық қамтамасыз ету;

арнайы экономикалық және индустриялық аймақтарға әлеуетті инвесторларды тартуға жәрдемдесу;

22) уәкілетті органның стратегиялық құжаттарының нысаналы индикаторларына қол жеткізуге жәрдемдесу.

Қоғам өз қызметінде:

- Қазақстан Республикасының Конституциясын;
- Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексін;
- Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексін;
- "Акционерлік қоғамдар туралы" Қазақстан Республикасының Заңын;
- Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерін;
- Қоғамның Жарғысын басшылыққа алады.

Қоғамның органдары:

- 1) жоғары орган – Жалғыз акционер;

- 2) басқару органы – Директорлар кеңесі;
- 3) атқарушы орган – Басқарма;
- 4) қоғамның қаржы-шаруашылық қызметіне бақылауды жүзеге асыратын орган – ішкі аудит қызметі болып табылады.

"Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы" 2007 жылғы 28 ақпандағы № 234-III Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабына сәйкес басшылық есеп жұмысының көлеміне қарай:

- 1) бухгалтерлік қызметті бас бухгалтер басқаратын құрылымдық бөлімше ретінде құру;
- 2) штатқа бас бухгалтер лауазымын енгізу кіреді.

Бухгалтерлік есепті жүргізуді, қаржылық есептілікті жасауды және ұсынуды, есеп саясатын қалыптастыруды қамтамасыз ететін бас бухгалтер немесе басқа лауазымды адам бухгалтерлік қызметтің басшысы (бас бухгалтер) болып табылады.

Бухгалтерлік есеп және ішкі бақылау жүйесі

Қоғамдағы бухгалтерлік есеп экономика және қаржы орталығында келесі нормативтік құжаттарға сәйкес жүргізіледі:

- "Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 28 ақпандағы № 234 - III Заңымен;
- Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарымен (ХҚЕС);
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2007 жылғы 23 мамырдағы № 185 бұйрығымен бекітілген бухгалтерлік есеп шоттарының үлгі жоспарымен;
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 31 наурыздағы № 241 бұйрығымен бекітілген бухгалтерлік есепті жүргізу қағидалары;
- Қоғамның есеп саясаты;
- Қоғамның бухгалтерлік есеп шоттарының жоспарымен;
- уәкілетті органдар әзірлеген және бекіткен бухгалтерлік есепті ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік ұсынымдармен, нұсқаулықтармен және басқа да нормативтік актілермен.

Қоғамның бухгалтерлік есебі мен қаржылық есептілігінің мақсаты мүдделі тұлғаларды қоғамның қаржылық жағдайы, қызметінің нәтижелері және қаржылық жағдайындағы өзгерістер туралы толық және шынайы ақпаратпен қамтамасыз ету болып табылады.

Қоғамда бухгалтерлік есепті жүргізу және қаржылық есептілікті жасау қағидалары мыналар болып табылады:

- есептеу-оған сәйкес операциялар мен басқа да оқиғалардың нәтижелері олар пайда болған кезде табылады және бухгалтерлік жазбаларда көрсетіледі және олар жататын кезеңдердің қаржылық есептілігіне енгізіледі;
- үздіксіздік-қаржылық есептілік қоғам үздіксіз жұмыс істейді және таяу болашақта операциялар жүргізеді деген болжам негізінде жасалады.

Түсініктілік, орындылық, сенімділік және салыстырмалылық қоғамның қаржылық есептілігінің негізгі сапалық сипаттамалары болып табылады.

Қоғам есеп саясатына осы өзгеріс болған жағдайда ғана өзгерістер енгізуі керек:

- 1) қандай да бір ҚЕХС талап етіледі;
- 2) қаржылық есептілік операциялардың, өзге оқиғалардың немесе жағдайлардың ұйымның қаржылық жағдайына, қаржылық нәтижелеріне немесе ақша ағындарына әсері туралы сенімді және неғұрлым орынды ақпаратты қамтуға әкеледі.

Ағымдағы кезеңнің қаржылық есептілігіндегі сол кезеңде анықталған ықтимал қателер шығаруға қаржылық есептілік мақұлданғанға дейін түзетіледі. Егер елеулі қателер келесі кезең басталғанға дейін анықталмаса, алдыңғы кезеңдердің осындай қателері осы келесі кезең үшін қаржылық есептілікте ұсынылған салыстырмалы ақпаратты қайта есептеу жолымен түзетіледі.

Бастапқы бухгалтерлік құжаттар және құжат айналымын ұйымдастыру

Бухгалтерлік құжаттама бастапқы құжаттарды, бухгалтерлік есеп регистрлерін, қаржылық есептілікті және есеп саясатын қамтиды.

Бухгалтерлік жазбалар бастапқы құжаттар негізінде жүргізіледі

Бастапқы құжаттар операция немесе оқиға жасалған кезде не олар аяқталғаннан кейін тікелей жасалуға тиіс.

Бастапқы есепке алу құжаттарының нысандары Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы № 562 бұйрығымен бекітілген.

Қоғам нысандары немесе оларға қойылатын талаптар бекітілмеген қағаз және электрондық жеткізгіштердегі бастапқы құжаттарды дербес әзірлейді не Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бекітілген нысандарды немесе талаптарды қолданады немесе Қазақстан Республикасының аумағында тіркелмеген резидент емес жеке тұлғалар немесе резидент емес заңды тұлғалар ұсынған нысандарды есепке алуға қолданады. Мынадай міндетті деректемелерді қамтуға тиіс:

- 1) құжаттың (нысанның) атауы;
- 2) жасау күні;
- 3) құжат өз атынан жасалған ұйымның атауы немесе жеке кәсіпкердің тегі және аты-жөні;
- 4) операцияның немесе оқиғаның мазмұны;
- 5) операцияның немесе оқиғаның өлшем бірлігі (сандық және құндық мәнде);
- 6) операцияның жасалуына (оқиғаны растауға) және оның дұрыс ресімделуіне жауапты адамдар лауазымдарының атауы, тегі, аты-жөні және қолдары;
- 7) сәйкестендіру нөмірі.

"Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабына сәйкес бастапқы құжаттар мен бухгалтерлік есеп тіркелімдерінің мазмұны коммерциялық құпияны құрайтын ақпарат болып табылады, оған қол жеткізу басшылықтың рұқсаты бар адамдарға ғана, сондай-ақ, Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес лауазымды адамдарға беріледі.

Басшылық бухгалтерлік құжаттарға қол қоюға құқығы бар адамдарды айқындайды.

Қоғам бастапқы құжаттарды, бухгалтерлік есептің қағаз және (немесе) электрондық жеткізгіштердегі тіркелімдерін, қаржылық есептілікті, есепке алу саясатын, есепке алу деректерін электрондық оңдеу бағдарламаларын Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген кезең ішінде сақтауға міндетті.

Қоғамның қаржылық есептілікке жауапты тұлғалары:

Басшы м.а. – Мұқанов Талғат Асқарұлы;

Бас бухгалтер – Ысқақова Гүлмира Камидоллақызы.

Қызметкерлердің саны 2022 жылғы 31 Желтоқсанда 157 адамды құрады (2021 жылғы 31 Желтоқсанда – 137 адам).

2. Қаржылық есептілікті дайындау негіздері

Бұл қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының (ХҚЕС) талаптарына сәйкес дайындалған және 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404, 2022 жылғы 2 наурыздағы № 241 Қазақстан Республикасының Қаржы министрі бұйрықтарымен бекітілген жылдық қаржылық есептілік форматында ұсынылған.

Қоғамның осы қаржылық есептілігі Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы, ХҚЕС заңнамасының талаптарына сәйкес қаржылық есептілікті дайындау және ұсыну кезінде қоғам қолданатын нақты қағидаттарды, негіздерді, жалпы қабылданған шарттарды, ережелер мен практикалық тәсілдерді көрсетеді.

Қоғам есепті функционалдық валютада жүргізеді. Қоғамның функционалдық валютасы операциялардың экономикалық салдарын барынша шынайы көрсететін қазақстандық теңге (бұдан әрі "теңге" немесе "қазақстандық теңге") болып табылады. Осы қаржылық есептілік мың теңгемен ұсынылды.

Қаржылық есептіліктің негізгі принциптері есептеу принципі және қызметтің үздіксіздігі принципі болып табылады.

Қоғамның қаржылық есептілігі ақша қаражатының қозғалысы туралы есепті қоспағанда, есептеу қағидаты бойынша дайындалған. Есептеу әдісі бойынша есепке алу операциялардың, сондай-ақ, басқа да оқиғалар

мен мән-жайлардың қоғамның экономикалық ресурстарына және оған қойылатын талаптарға, егер олардың салдары болып табылатын ақшалай түсімдер мен төлемдер басқа кезеңде орын алса да, осы салдарлар орын алатын кезеңдерде салдарын көрсетеді.

Қаржылық есептілік қоғам өз қызметін үздіксіз жүзеге асырады және оны таяу болашақта жүзеге асыруды жалғастырады деген болжам негізінде жасалды. Қоғамның өмір сүруін тоқтатуға немесе өз қызметінің көлемін едәуір қысқартуға ниеті де, қажеттілігі де жоқ. Қоғам есепті күннен бастап он екі айды қамтитын жақын болашаққа арналған барлық қолда бар ақпаратты ескереді, бірақ бұл мерзіммен шектелмейді.

Қаржылық есептілікті ХҚЕС сәйкес дайындау қоғам басшылығының есептілікте келтірілген активтер мен міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың сомасына және шартты активтер мен міндеттемелердің ашылуына әсер ететін бағалаулар мен болжамдарды пайдалануын болжайды. Осындай бағалауларға тән белгісіздікке байланысты болашақ есепті кезеңдерде көрсетілген нақты нәтижелер бағалау деректерінен ерекшеленетін сомаларға негізделуі мүмкін.

ХҚЕС сәйкес қаржылық есептілікті дайындау қоғам басшылығының есептілікте келтірілетін активтер мен міндеттемелер сомасына әсер ететін бағалаулар мен болжамдарды пайдалануды, қаржылық есептілік күніне шартты активтер мен міндеттемелерді ашуды және есептілікте келтірілетін активтерді, міндеттемелерді, кірістер мен шығыстарды, сондай-ақ, есепті кезең ішінде шартты активтер мен міндеттемелерді ашуды болжайды. Ең маңызды бағалар төменде қарастырылады.

Сыни пайымдаулар қаржы құралдарын, күмәнді борыштар бойынша резервтерді, тозу мен амортизацияны, ұзақ мерзімді активтердің, салықтардың және шартты міндеттемелердің құнсыздануын бағалау сияқты белгілі бір баптарды есепке алу кезінде де пайдаланылады. Есеп саясатын қолдану процесінде басшылық қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға елеулі әсер еткен мынадай пайымдауларды қабылдады (төменде қаралатын бағаларға қатысты мәселелерден басқа).

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімі

Қоғам әрбір есепті кезеңнің соңында негізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімін қарайды және егер күтілетін нәтижелер алдыңғы бағалардан өзгеше болса, өзгерістер IAS 8 "Есеп саясаты, есептік бухгалтерлік бағалардағы өзгерістер және қателер" сәйкес есептік бағалаулардағы өзгерістер ретінде ескеріледі.

Активтердің құнсыздануы

Әрбір есепті күні қоғам активтердің ықтимал құнсыздануын көрсететін кез келген белгілердің болуын бағалайды. Кез келген осындай белгі анықталған жағдайда Қоғам активтердің өтелетін құнын бағалауды жүзеге асырады, бұл активтің тұтыну құнын бағалауды талап етеді. Тұтыну құнын бағалау кезінде қоғам активті пайдаланудан түсетін ақша қаражатының болашақ ағындарын бағалайды.

Шартты активтер мен міндеттемелер

Шартты активтер мен міндеттемелердің сипаты олардың бір немесе одан да көп болашақ оқиғалар туындаған немесе болмаған кезде ғана іске асырылатынын болжайды. Мұндай шартты активтер мен міндеттемелерді бағалау субъективті пайымдау мен болашақ оқиғалардың нәтижелерін бағалаудың елеулі үлесін қолданумен ажырамас байланысты.

Салық салу

Қоғам Қазақстан Республикасында салық салу объектісі болып табылады. Төленуге жататын салықтар сомасын айқындау салық заңнамасының дәйексіз қолданылуына, түсіндірілуіне және орындалуына байланысты субъективті пайымдау мәні болып табылады. Қоғам әлеуетті қосымша салық міндеттемелерін бағалау негізінде салықтық тексерулер нәтижесінде туындауы мүмкін салықтар бойынша міндеттемелерді таниды. Егер осындай мәселелердің қорытынды нәтижесі көрсетілген сомалардан өзгеше болған жағдайда, осы айырма табыс салығының сомасына, табыс салығынан басқа салықтарға және ол анықталатын кезеңдегі кейінге қалдырылған салықтар бойынша резервтерге әсер етуі мүмкін.

Қоғам уақытша және тұрақты айырмалар арасындағы, қаржылық есептілікте ұсынылған активтер мен міндеттемелердің ағымдағы сомалары мен салықтық есепке алу мақсаттары үшін дайындалған есептер арасындағы жіктеуде субъективті пайымдарды пайдаланады.

3. Есеп саясатының негізгі қағидаттары

Ақша қаражаты және оның баламалары

Қоғамдағы ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жіктелуі мыналарды қамтиды:

- 1) кассадағы қолма-қол ақша;
- 2) жолдағы ақша;
- 3) ағымдағы банк шоттарындағы қолма-қол ақша;
- 4) жинақ шоттарындағы қаражат;
- 5) пайдалану шектелген қаражат.

Ақша қаражатының баламалары инвестициялау немесе өзге мақсаттар үшін емес, қысқа мерзімді ақша міндеттемелерін реттеуге арналған. Инвестиция сатып алу күнінен бастап үш ай немесе одан аз уақыт өтеу мерзімі қысқа болғанда ғана ақша қаражатының баламасы ретінде сипатталады.

Ақша қаражатының қозғалысына ақша қаражатының баптары немесе ақша қаражаттарының баламалары арасындағы операциялар кірмейді, себебі бұл құрамдас бөліктер Қоғамның ақша қаражатын басқару бөлігі болып табылады және оның операциялық, инвестициялық және қаржылық қызметінің бөлігі емес.

Шетел валютасындағы операциялардан туындайтын ақша ағындары Қоғамның функционалдық валютасында шетел валютасының сомасына тиісті ақша ағыны жасалған күнгі функционалдық және шетел валюталары арасындағы айырбастау бағамын қолдану арқылы көрсетіледі.

Қоғам ақша қаражаттары мен олардың баламаларының құрамдас бөліктерін ашып көрсетуі және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепке қамтылған сомаларды қаржылық жағдай туралы есепке ұсынылған ұқсас баптармен салыстыруға тиіс.

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп қаржылық есеп берудің басқа нысандарымен бірге пайдаланушыларға Қоғамның таза активтеріндегі, оның қаржылық құрылымындағы (отімділік пен төлем қабілеттілігін қоса алғанда) өзгерістерді бағалауға мүмкіндік беретін ақпаратты, сондай-ақ оның сомасы мен мерзіміне әсер ету мүмкіндігін береді. өзгермелі жағдайлар мен мүмкіндіктерге бейімделу үшін ақша ағындары.

Қоғам ақша қаражаттарының қозғалысын тікелей әдісті пайдалана отырып ұсынады, оған сәйкес жалпы ақша түсімдері мен төлемдерінің негізгі түрлері туралы ақпарат ашылады

Жалпы қолма-қол ақша түсімдерінің және жалпы ақшалай төлемдердің негізгі түрлері туралы ақпарат Қоғамның есеп құжаттарынан алынған.

Қызмет түрлері бойынша жіктеу пайдаланушыларға осы қызметтің Қоғамның қаржылық жағдайына және оның ақша қаражаттары мен олардың баламаларының сомасына әсерін бағалауға мүмкіндік беретін ақпаратты береді.

Қоғам ескертулермен бірге Қоғамның иелігіндегі, бірақ пайдалану үшін қол жетімді емес ақша қаражаттары мен олардың баламаларының елеулі қалдықтарының сомасын ашып көрсетуі керек.

Қоғам тиісті операциялардың, оқиғалар мен жағдайлардың экономикалық салдарын барынша шынайы көрсететін функционалдық валютаны – қазақстандық теңгені анықтады.

Бастапқы тану кезінде шетел валютасындағы операция операцияны жасау күніне анықталған ағымдағы валюта бағамы бойынша функционалдық валютада есепке алынады.

Қорлар

Қорларды есепке алу тәртібі, сатудың таза ықтимал бағасына дейін кез келген есептен шығаруды қоса алғанда, бастапқы құнды айқындау және оны шығыстар ретінде кейіннен тану жөніндегі нұсқаулар қоғамда "Қорлар" 2 ХҚЕС (IAS) сәйкес белгіленген.

Қорлар – активтер:

- кәдімгі қызмет барысында сатуға арналған;
- осындай сату үшін өндіріс процесінде; немесе

- өндіріс процесінде немесе қызмет көрсету кезінде тұтынылатын шикізат немесе материалдар түрінде.

Акциялар қызмет көрсету және Қоғам қызметін қамтамасыз ету процесінде тұтынуға арналған.

Қоғамдағы резервтер келесі түрлерге бөлінеді:

- 1) шикізат пен материалдар:
  - жанар-жағармай материалдары;
  - қосалқы бөлшектер;
  - кеңсе тауарлары;
  - Шығыс материалдары;
  - басқа резервтер;
- 2) дайын өнім;
- 3) тауарлар;
- 4) аяқталмаған жұмыстар.

Тауарлы-материалдық қорлар құнының ең азы немесе таза өткізу құны бойынша бағалануы тиіс, қайсысы аз болса. Тауарлы-материалдық қорлардың өзіндік құнына барлық сатып алу шығындары, өндеу шығындары және босалқылардың ағымдағы орны мен жай-күйін қолдауға жұмсалған басқа да шығындар кіреді.

Қоғамдағы тауарлы-материалдық қорлардың өзіндік құны орташа алынған өзіндік құн бойынша анықталады.

Орташа өлшенген құн формуласы бойынша әрбір баптың өзіндік құны кезең басындағы ұқсас баптардың өзіндік құнының және кезең ішінде сатып алынған ұқсас баптардың өзіндік құнының орташа алынған құны негізінде анықталады.

Негізгі құралдар

Қаржылық есептілікті пайдаланушылар Компанияның негізгі құралдарға салған инвестициялары және осындай инвестициялардағы өзгерістер туралы ақпаратты алу үшін негізгі құралдарды есепке алу тәртібі 16 Негізгі құралдар ХҚЕС сәйкес анықталады.

Компания шығындарды есепке алу үлгісін негізгі құралдардың барлық класына қолданады.

Өзіндік құн үлгісіне сәйкес, негізгі құралдар объектісі актив ретінде танылса, ол жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған залал шегерілген бастапқы құны бойынша есепке алынады.

Қаржылық есептілікті жасау мақсатында Компания негізгі құралдардың топтар бойынша келесі жіктелуін қолданады:

- 1) жер;
- 2) ғимараттар мен құрылыстар;
- 3) көлік құралдары;
- 4) машиналар мен жабдықтар;
- 5) аяқталмаған құрылыс;
- 6) басқа да негізгі құралдар.

Қызмет көрсету процесіне қатысу сипатына қарай негізгі қорлар өндірістік және әкімшілік болып бөлінеді.

Тиесілігі бойынша негізгі құралдар меншікті және жалға алынған болып бөлінеді.

Негізгі құралдар объектісі, егер ол мынадай шарттарды (тану критерийлерін) қанағаттандырса ғана, актив ретінде танылады:

- 1) Қоғам осы объектімен байланысты болашақ экономикалық пайданы алуы ықтимал болып көрінеді;
- 2) осы объектіні сатып алуға арналған шығындар сенімді бағалануы мүмкін;

3) объектінің бір бірлігінің құны республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген кемінде елу айлық есептік көрсеткішті құрайды.

Актив ретінде таңу критерийлеріне сәйкес келетін негізгі құралдар объектісі бастапқы құны бойынша бағаланады.

Негізгі құралдардың бастапқы құнына мыналар кіреді:

1) импорттық баждарды және қайтарылмайтын сатып алу салықтарын қоса алғанда, сауда жеңілдіктері мен жеңілдіктерді шегере отырып, оның сатып алу бағасы;

2) Қоғам басшылығының ниетіне сәйкес активті белгіленген орынға жеткізуге және оны пайдалану үшін қажетті жағдайға келтіруге тікелей байланысты барлық шығыстар:

- жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар объектісін салу немесе сатып алу нәтижесінде тікелей туындайтын қызметкерлерге сыйақы төлеуге арналған шығындар;

- аланды дайындау шығындары;

- тиеу-түсіру жұмыстарын жеткізуге және жүргізуге арналған бастапқы шығындар;

- орнату және орнату шығындары;

- активті белгіленген орынға келтіру және оны қажетті жағдайға келтіру процесінде өндірілген өнімді өткізуден түскен таза түсім шегерілгеннен кейін қалған активтің дұрыс жұмыс істеуін тексеруге кеткен шығындар; Және

- көрсетілген кәсіби қызметтер үшін сыйақы мөлшері;

3) Қоғам не осы объектіні сатып алған кезде, не оны белгілі бір мерзімде пайдалану нәтижесінде жауапкершілікті өз мойнына алатын негізгі құралдар объектісін бөлшектеу және шығару және ол алын жатқан учаскені қалпына келтіру бойынша шығындардың бастапқы бағасы. осы кезеңдегі босалқыларды өндіруден басқа мақсаттарға арналған кезең.

Шығындар негізгі құралдар объектісінің қаржылық жағдай туралы есептік құжының бөлігі ретінде активті басшылық көздеген тәсілмен пайдалану үшін қолайлы орынға және жағдайға жеткізген кезде тоқтатылады. Демек, объектіні пайдалану немесе жылжыту кезінде жұмсалған шығындар осы бағдың баланстық құнына қосылмайды.

Негізгі құралдардың бастапқы құны Қоғамның негізгі құралдарды сатып алу мүмкіндігіне байланысты қалыптасады.

Әрбір кезең үшін амортизациялық аударымдар, егер ол басқа активтің баланстық құнына қосылмаса, пайда немесе залалда танылады.

Активтің амортизацияланатын құны осы активтің пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде жүйелі түрде бөлінуге жатады.

Қаржылық есептілікті жасау кезінде Компания келесі пайдалы қызмет мерзімін қолданады:

	Қызмет мерзімі (жылдар саны)
Жер	амортизацияланбайды
Ғимараттар мен құрылыстар	50 жылға дейін
Машиналар мен жабдықтар	10 жылға дейін
Көлік құралдары	10 жылға дейін
Ақпаратты өңдеуге арналған компьютерлер мен жабдықтар	5 жылға дейін
Басқа да негізгі құралдар	10 жылға дейін

Активтің қалдық құны мен пайдалы қызмет мерзімі кем дегенде әрбір есепті жылдың соңында ықтимал қайта қарау үшін қаралады және егер күтулер алдыңғы бағалаулардан өзгеше болса, тиісті өзгеріс 8 IAS «Есеп саясаты, бухгалтерлік есеп бағалауларындағы өзгерістер және қателер» Халықаралық стандартына сәйкес бухгалтерлік бағалаулардағы өзгеріс ретінде есепке алынады..

Активтің амортизацияланатын құнын оның пайдалы қызмет мерзімі ішінде бөлу үшін Компания активте қамтылған болашақ экономикалық пайданың күтілетін тұтыну үлгілерін барынша дәл көрсететін біркелкі амортизациялық есептеу әдісін пайдаланады.

Бірқалыпты амортизация әдісі активтің қалдық құны өзгермеген жағдайда, оның пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде амортизацияның тұрақты сомасын есептеуден тұрады. Таңдалған әдіс осы болашақ экономикалық пайданы тұтыну үлгілері туралы күтулер өзгерген жағдайларды қоспағанда, бір есепті кезеңнен келесісіне дейін дәйекті түрде қолданылады.

Негізгі құралдардың баланстық құнын тану:

- 1) осы объектіні иеліктен шығару кезінде; немесе
- 2) осы объектіні пайдаланудан немесе оған билік етуден болашақта экономикалық пайда күтпеген жағдайда тоқтатылады.

Негізгі құралдарды тануды тоқтатудан туындайтын пайда немесе залал осы объектіні тану тоқтатылған кездесгі пайдаға немесе залалға қосылады.

Негізгі құралдарды тануды тоқтатудан туындайтын пайда немесе залал, егер бар болса, шығарудан түскен таза түсім мен объектінің баланстық құны арасындағы айырма ретінде анықталады.

Материалдық емес активтер

Қоғамдағы материалдық емес активтерді есепке алу тәртібі, материалдық емес активтердің баланстық құнын және материалдық емес активтер туралы белгілі бір ақпаратты ашуға талап етілетін бағалау тәртібі ХҚЕС (IAS) 38 "материалдық емес активтер" сәйкес белгіленген.

Материалдық емес активтің критерийлері:

- 1) сәйкестендіру;
- 2) ресурсты бақылау;
- 3) болашақ экономикалық пайданың болуы.

Материалдық емес активтер құнының үлгісі бойынша есепке алынады.

Материалдық емес актив бастапқы танылғаннан кейін жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған залал шегерілген бастапқы құны бойынша есепке алынуы тиіс.

Қаржылық есептілікті дайындау мақсатында Қоғам материалдық емес активтердің топтары бойынша келесі жіктелуін қолданады:

- 1) лицензиялар;
- 2) бағдарламалық қамтамасыз ету;
- 3) басқа да материалдық емес активтер.

Материалдық емес актив мына жағдайда ғана танылады (тану критерийлері):

- 1) Қоғамның осы объектімен байланысты болашақ экономикалық пайда алуы ықтимал деп танылса; және
- 2) қарастырылып отырған активтің құны сенімді түрде бағалануы мүмкін.

Материалдық емес актив бастапқыда өзіндік құны бойынша бағаланады.

Бөлек сатып алынған материалдық емес активтің құнына мыналар кіреді:

- 1) сауда жеңілдіктері мен жеңілдіктерді шегергеннен кейін әкелу баждарын және қайтарылмайтын сатып алу салықтарын қоса алғанда, оның сатып алу бағасы; Және
- 2) активті мақсатты пайдалану үшін дайындауға тікелей байланысты барлық шығындар:
  - а) активті жұмыс жағдайына келтіруге тікелей байланысты қызметкерлерге сыйақы төлеуге арналған шығындар;
  - б) активті жұмыс жағдайына келтіруге тікелей байланысты кәсіби қызметтердің шығындары; Және
  - в) активтің дұрыс жұмыс істеуін тексеру құны.

Материалдық емес активтің қаржылық жағдай туралы есептік құнының бөлігі ретінде шығындарды тану активті басқару ниетіне сәйкес пайдалану үшін жарамды күйде болғанда тоқтатады.

Шектелген пайдалы қызмет мерзімі бар материалдық емес активтің амортизацияланатын құны оның пайдалы қызмет мерзімі ішінде жүйелі түрде бөлінуі керек.

Қаржылық есептілікті жасау кезінде Қоғам келесі пайдалы қызмет мерзімін қолданады:

	Қызмет мерзімі (жылдар саны)
Лицензиялар	15 жылға дейін
Бағдарламалық қамтамасыз ету	15 жылға дейін
Өзге де материалдық емес активтер	15 жылға дейін

Материалдық емес активті тану тоқтатылады:

- 1) оның билігі бойынша; немесе
- 2) оны пайдаланудан немесе иеліктен шығарудан болашақта экономикалық пайда күтпеген жағдайда.

Материалдық емес активті тануды тоқтатудан туындайтын пайда немесе залал, егер бар болса, шығарудан түскен таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде анықталады. Олар активті тану тоқтатылған кезде пайда немесе залал құрамында танылады. Пайданы кіріс ретінде жіктеуге болмайды.

Еңбек және еңбекақы есбі

Қоғамда жұмыскерлерге сыйақылар туралы ақпаратты есепке алу және ашу қағидалары ХҚЕС (IAS) 19 "жұмыскерлерге сыйақылар" сәйкес белгіленген.

Қызметкерлерге берілетін сыйақылар мыналарды қамтиды:

- 1) Қоғам мен оның қызметкерлері, қызметкерлер топтары немесе олардың өкілдері арасындағы формальды бағдарламаларға немесе басқа да формальды келісімдерге сәйкес;
- 2) заңнама талаптарына сәйкес немесе оларға сәйкес Қоғам бірнеше жұмыс берушінің ұлттық, мемлекеттік, салалық немесе басқа да бірлескен бағдарламаларына жарналар енгізуі тиіс салаишілік шарттарға байланысты; немесе
- 3) осындай тәжірибеге байланысты міндеттеменің туындауына әкелетін қалыптасқан тәжірибе.

Қоғамдағы қызметкерлерге берілетін сыйақыларға мыналар кіреді:

- 1) қызметкерлер тиісті қызметтер көрсеткен жылдық есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі ай өткенге дейін толық көлемде төленуі күтілетін қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақылар;
- 2) еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі сыйақы;
- 3) қызметкерлерге өзге де ұзақ мерзімді сыйақылар;
- 4) шығу жәрдемақысы.

Қызметкер Қоғамға толық жұмыспен қамту, ішінара жұмыспен қамту негізінде, тұрақты, бір реттік немесе уақытша негізде қызмет көрсете алады.

Қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақылар қызметкерлер тиісті қызметтерді көрсететін жылдық есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі айға дейін толық төленуі күтілетін баптарды қамтиды:

- 1) жалақы және әлеуметтік аударымдар;
- 2) жыл сайынғы ақылы еңбек демалысы және ақылы еңбек демалысы;
- 3) пайдаға қатысу және сыйлықақылар; Және
- 4) жұмыс істеп тұрған қызметкерлерге ақшалай емес нысандағы жәрдемақылар (медициналық көмек).

Егер қызметкер есепті кезеңде Қоғамға қызмет көрсетсе, Қоғам осы қызметтерге айырбас ретінде төленуі күтілетін қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақылардың дисконтталмаған сомасын тануы тиіс:

1) төленген соманы шегергеннен кейін міндеттеме (есептелген шығыс) ретінде. Егер төленген сома төлемдердің дисконтталмаған сомасынан асып кетсе, Қоғам бұл асып кетуді тиісті алдын ала төлем, мысалы, болашақ төлемдердің азаюына немесе қаражатты қайтаруға әкелетін дәрежеде актив (алдын ала төленген шығыс) ретінде тануы тиіс;

2) басқа ХҚЕС талап ететін немесе активтің өзіндік құнына енгізуге рұқсат беретін сыйақы сомаларын қоспағанда, шығыс ретінде.

Қоғамның Қоғаммен еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі сыйақыларды қамтамасыз етуі мүмкін келісімдер еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі сыйақы бағдарламалары деп аталады.

Еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі сыйақы бағдарламалары оның негізгі ережелері мен шарттарынан туындайтын бағдарламаның экономикалық мазмұны негізінде белгіленген жарналары бар бағдарламаларға және белгіленген төлемдері бар бағдарламаларға жіктеледі.

Тоқтату төлемдері Қоғамның қызметкердің еңбек шартын бұзу туралы шешімінен немесе қызметкердің еңбек шартын бұзу орнына өтемақы төлеу туралы ұсынысты қабылдауынан туындауы мүмкін.

Дебиторлармен есеп айырысуларды есепке алу және міндеттемелерді есепке алу

Компания қаржылық жағдай туралы есепте қаржылық активті немесе қаржылық міндеттемені Компания құралдың талаптары көрсетілген келісімнің тарапы болған кезде ғана таниды. Алғашқы тану кезінде Компания қаржылық жағдай туралы есепте қаржылық активтерді беруді сату ретінде есепке алуға мүмкіндік бермейтін туынды құралдарды қоспағанда, туынды құралдар бойынша өзінің барлық шарттық құқықтары мен міндеттемелерін тиісінше активтер және міндеттемелер ретінде таниды:

- шартсыз дебиторлық және кредиторлық берешек Қоғам қолма-қол ақша алуға заңды құқықты немесе қолма-қол ақшаны төлеу бойынша заңды міндеттемені беретін шарттың тарапы болған кезде актив немесе міндеттеме ретінде танылады;

- Қоғам сатып алатын активтер және тауарларды немесе қызметтерді сатып алу немесе сату бойынша берік шарттық міндеттемені қабылдау нәтижесінде туындайтын міндеттемелер әдетте тараптардың кем дегенде біреуі өзінің шарттық міндеттемелерін орындамайынша мойындалмайды;

- жоспарланған болашақ операциялар, олардың жүзеге асырылу ықтималдығының қаншалықты жоғары екендігіне қарамастан, Қоғам келісімнің тарапы болмағандықтан, активтер мен міндеттемелер болып табылмайды.

Қоғам қаржы активін алған мойындаған кезде оны қаржылық активтерді басқаруға арналған бизнес үлгісіне және кейіннен өлшенетін қаржы активінің келісім-шарттық ақша ағынының сипаттамаларына сүйеніп отырып жіктеуі тиіс:

1) егер мына шарттардың екеуі де орындалса, амортизацияланған құн бойынша:

- қаржы активі шарттық ақша ағындарын жинау үшін ұсталады және

- қаржылық активтің шарттық талаптары белгілі бір күндерде негізгі борыш пен өтелмеген негізгі сома бойынша сыйақыны төлеу болып табылатын ақша ағындарының пайда болуына әкеледі.

2) егер келесі шарттардың екеуі де орындалса, басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша:

- қаржы активі шарттық ақша ағындарын алу үшін де, қаржылық активтерді сату арқылы да ұсталады және

- қаржылық активтің шарттық талаптары белгілі бір күндерде негізгі борыш пен өтелмеген негізгі сома бойынша сыйақыны төлеу болып табылатын ақша ағындарының пайда болуына әкеледі.

3) егер ол амортизацияланған құн бойынша немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланбаса, пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша.

Кәсіпорын қаржылық міндеттемені алғаш мойындаған кезде, ол барлық қаржылық міндеттемелерді кейіннен амортизацияланған құн бойынша өлшенетіндей жіктеуі керек, мыналарды қоспағанда:

- пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер. Міндеттемелер болып табылатын туынды құралдарды қоса алғанда, мұндай міндеттемелер кейіннен әділ құн бойынша бағаланады;

- қаржылық активті беру тануды тоқтату талаптарына сәйкес келмегенде немесе қатысуды жалғастыру принципін қолданғанда туындайтын қаржылық міндеттемелер;

- қаржылық кепілдік келісімдері;

- нарықтан төмен пайыздық мөлшерлемесіз несие беру бойынша міндеттемелер;

- 3 ХҚЕС қолданылатын бизнесті біріктіру кезінде сатып алушы таныған шартты сыйақы.

Алғашқы тану кезінде Қоғам, егер саудалық дебиторлық берешекте маңызды қаржыландыру құрамдас бөлігі болмаса, саудалық дебиторлық берешекті мәміле бағасы бойынша бағалайды.

Қаржылық активті толығымен тануды тоқтатқан кезде, баланстық құн мен алынған кез келген сыйақы арасындағы айырмашылық пайда немесе залалда танылуы тиіс.

Қаржылық міндеттеме борышкер мына жағдайларда өтелді деп есептеледі:

1) несие берушіге, әдетте, ақшалай, басқа да қаржылық активтерді, тауарларды немесе қызметтерді төлеу арқылы осы міндеттемені орындаса;

2) немесе осы міндеттеменің негізгі жауапкершілігінен заңды іс жүргізу нәтижесінде немесе несие берушінің шешімі нәтижесінде заңды түрде босатылса.

Кәсіпорын қаржылық жағдай туралы есептен қаржылық міндеттемені ол жойылған кезде және тек қана, яғни шарттық міндеттеме орындалғанда, жойылғанда немесе мерзімнің аяқталуымен тоқтатылғанда алып тастауы керек.

Басқа тарапқа өтелген немесе берілген қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен төленген отемақы сомасы, оның ішінде берілген ақшалай емес активтер немесе қабылданған міндеттемелер арасындағы айырмашылық пайда немесе залалда танылуы тиіс.

Қаржылық актив пен қаржылық міндеттеме қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген таза сомамен өзара есепке жатқызылады, егер Қоғам :

- 1) қазіргі уақытта танылған сомаларды есепке жатқызуға заңды күшіне енетін құқығы бар; және
- 2) таза негізде есеп айырысу немесе активті сату және міндеттемені бір мезгілде өтеу ниеті болса.

Салық салу

Пайдаға салынатын салықтарды есепке алу тәртібі қоғамда ХҚЕС (IAS) 12 "пайдаға салынатын салықтар" сәйкес айқындалады.

Активті немесе міндеттемені тану Қоғамның осы активтің немесе міндеттеменің баланстық құнын өтеуді немесе өтеуді күтетінін білдіреді.

Осы баланстық құнның өндірілуі немесе өтелуі болашақ салық төлемдері сомасының, егер мұндай өтеу немесе есеп айырысу салық салдары болмаса, анықталатын сомамен салыстырғанда ұлғаюына (азаяюына) әкеп соғуы ықтимал болса, Қоғам талап етіледі. белгілі бір шектеулі ерекшеліктермен кейінге қалдырылған салық міндеттемесін (кейінге қалдырылған салық активін) тануға.

Салық шығысына (салық кірісіне) ағымдағы салық шығысы (кіріс) және кейінге қалдырылған салық шығысы (кіріс) кіреді.

Ағымдағы салық – кезеңдегі салық салынатын пайдаға (салық залалына) қатысты төленетін (отелетін) табыс салығының сомасы.

Активтің салық салынатын құны салық салу мақсатында осы активтің баланстық құнын өтеген кезде Қоғамға түсетін кез келген салық салынатын экономикалық пайдадан шегерілетін сома болып табылады. Егер көрсетілген экономикалық пайдаға салық салынбайтын болса, тиісті активтің салық құны оның баланстық құнына тең болып есептеледі.

Міндеттеменің салықтық құны – болашақ кезеңдерде осы міндеттемеге қатысты салық салу мақсатында шегерілетін сомаларды шегергендегі оның баланстық құны. Алдып ала алынған кіріс жағдайында туындайтын міндеттеменің салық құны болашақ кезеңдерде салық салынбайтын тиісті кірістің кез келген сомасын шегергендегі оның баланстық құнына тең болады.

Қоғам белгілі бір шектеулі ерекшеліктерді қоспағанда, активтің немесе міндеттеменің баланстық құнын өтеу немесе өтеу болашақ салық төлемдерінің келесімен салыстырғанда ұлғаюына (азаяюына) әкелетін барлық жағдайларда кейінге қалдырылған салық міндеттемесін (кейінге қалдырылған салық активін) тануы тиіс. егер мұндай қайтару немесе өтеу салық салдары болмаса, олар төлеуге болатын сома.

Қарапайым қызметтен түскен пайдаға немесе залалға қатысты салықтық шығыс (кіріс) пайда немесе залал және басқа да жиынтық кіріс туралы есепте пайда немесе залалдың бір бөлігі ретінде көрсетіледі.

Кіріс пен шығысты тану

Пайда мен залал туралы есеп берудегі нәтижелерді бағалауға тікелей қатысты бағдар кірістер мен шығыстар болып табылады.

Өртүрлі сипаттамалары бар кірістер мен шығыстар туралы ақпаратты бөлек ұсыну қаржылық есептілікті пайдаланушыларға Қоғамның қаржылық нәтижелерін түсінуге көмектеседі.

Клиентпен жасалған келісім-шарттан туындайтын кірістер мен ақша ағындарының сипаты, сомасы, мерзімі мен белгісіздігі туралы қаржылық есептілікті пайдаланушылар үшін пайдалы ақпаратты көрсету кезінде Қоғам қолдануы 15 ХҚЕС «Кіріс клиенттермен келісім-шарттар» қағидаттарына тиіс.

Қоғам сатып алушымен жасалған шартты төменде көрсетілген барлық критерийлерге сәйкес болған жағдайда ғана ескереді:

- 1) шарт тараптары шартты мақұлдаса (жазбаша, ауызша немесе басқа да кәдімгі іскерлік практикаға сәйкес) және шартта көзделген міндеттемелерді орындауға міндеттенеді;
- 2) Қоғам берілетін тауарларға немесе қызметтерге қатысты әрбір тараптың құқықтарын анықтай алады;
- 3) Қоғам аударылатын тауарлар немесе қызметтер үшін төлем шарттарын анықтай алады;
- 4) Келісім-шарттың коммерциялық мазмұны бар (яғни, тәуекелдер, мерзімдер немесе Қоғамның болашақ ақша ағындарының сомасы келісім-шарттың нәтижесінде өзгеруі күтіледі); және
- 5) Қоғамның сатып алушыға берілетін тауарларға немесе қызметтерге айырбас ретінде құқығы болатын сыйақыны алу ықтималдығы. Қайтару сомасын алу ықтималдығын бағалау кезінде Қоғам тек сағып алушының берілген қайтарылған соманы мерзімінде төлеу мүмкіндігі мен ниетін ескереді. Қоғамның құқығы болатын сыйақының сомасы, егер сыйақы өзгермелі болса, шартта көрсетілген бағадан аз болуы мүмкін, өйткені Қоғам сатып алушыға баға бойынша жеңілдік ұсына алады.

Кәсіпорын уәде етілген тауарды немесе қызметті (яғни активті) тұтынушыға беру арқылы орындау міндеттемесін орындаған кезде, ұйым табысты тануы керек. Актив сатып алушы осы активті бақылауды алған кезде беріледі. Әрбір орындау міндеттемесі үшін Компания келісім-шартты жасау кезінде оның орындау міндеттемесін белгілі бір кезең ішінде немесе белгілі бір уақытта қанағаттандыратынын анықтауы керек

Қоғам ақша қаражаттарының қозғалысы туралы ақпаратты қоспағанда, қаржылық есеп беруді ақша қаражатын алу және төлеу мерзіміне қарамастан, операциялар нақты болған кезеңде есепке алынған кезде, есептеу негізінде жасайды.

Қоғам пайда немесе залалда танылған шығыстардың талдауын олардың сипатына немесе Қоғамдағы мақсатына негізделген жіктеуді пайдалана отырып ұсынуы тиіс, бұл тәсілдің қайсысы сенімді және маңыздырақ ақпаратты қамтамасыз етеді.

Шығындардың ішкі санаттарға жіктелуі қаржылық нәтижелердің құрамдас бөліктерін бөлектеу үшін пайдаланылады, олар жиілігі, пайда немесе шығын әлеуеті және болжамдылығы бойынша ерекшеленуі мүмкін. Бұл талдау екі форматтың бірінде ұсынылған:

- 1) «шығыстардың сипаты бойынша» әдісі бойынша талдау - пайда немесе залал құрамына кіретін шығыстар олардың сипаты бойынша топтастырылады (мысалы, негізгі құралдардың амортизациясы, материалдарды сатып алу, көлік шығындары, қызметкерлерге сыйақылар және жарнамалық шығындар) және функционалдық бағыттар арасында қайта бөлінбейді.
- 2) "шығыстардың мақсаты бойынша" немесе "өткізу құны бойынша" әдісін қолданатын талдау - оның шегінде шығыстар мақсатына қарай өткізу құнының бөлігі ретінде немесе, мысалы, бөлу немесе әкімшілік шығындар ретінде жіктеледі. Бұл әдіс бойынша компания кем дегенде сату құнын басқа шығындардан бөлек ашып көрсетеді. Бұл әдіс пайдаланушыларға шығындарды табиғаты бойынша жіктеу әдісіне қарағанда маңыздырақ ақпарат береді, бірақ шығындарды олардың мақсатына бөлу ерікті болуді талап етуі мүмкін және өте пайымдау болып табылады.

Кеңселерді жалға алу, түгендеу, негізгі құралдарды және материалдық емес активтерді ұстау, сақтандыру шығыстары, ақпараттық қамтамасыз ету, байланыс қызметтері бойынша шығыстар, электрондық құжат айналымы жүйесін қолдау, басып шығару шығыстары сияқты әкімшілік шығыстар да, қызметтердің құны да болып табылатын жалпы шығыстар, пайыз бойынша бөлу арқылы есепке алынады.

Әкімшілік шығыстар мен көрсетілген қызметтердің құны бойынша жалпы шығындарды бөлудегі арақатынастың мөлшері жыл сайын Қоғам Басқармасының шешімімен бекітіледі.

Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу

Қоғам ХҚЕС (IAS) 24 "байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу" талаптарына сәйкес байланысты тараптар туралы ақпаратты ашады.

Байланысты тарап – Қоғаммен байланысты жеке тұлға немесе ұйым:

1) Жеке тұлға немесе оның жақын отбасы мүшесі Қоғамның байланысты тарапы болып табылады, егер бұл жеке тұлға:

- Қоғамға бақылауды немесе бірлескен бақылауды жүзеге асырады;
- Қоғамға айтарлықтай әсер етеді; немесе
- Қоғамның немесе оның бас ұйымының негізгі басқарушы персоналының мүшесі болып табылады.

2) Ұйым Қоғамның байланысты тарапы болып табылады, егер оған мынадай шарттар қолданылса:

- бұл ұйым мен Қоғам бір топтың мүшелері болып табылады;
- бір ұйым екіншісінің қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорны болса;
- екі ұйым да бір үшінші тұлғаның бірлескен кәсіпорны болып табылады;
- бір ұйым үшінші тараптың бірлескен кәсіпорны болса, ал екінші ұйым осы үшінші тараптың қауымдасқан ұйымы болса;
- тарап – Қоғамның немесе Қоғамның мүдделі тарапы болып табылатын ұйымның қызметкерлері үшін құрылған еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі сыйақы бағдарламасы.

Егер Компанияның өзі осындай бағдарлама болса, бағдарламаны қаржыландыратын жұмыс берушілер де Қоғаммен байланысты тараптар болып табылады;

- ұйым 1-тармақта көрсетілген тұлғаның бақылауында немесе бірлескен бақылауында болса);
- Қоғамға бақылауды немесе бірлескен бақылауды жүзеге асыратын тұлға ұйымға елеулі ықпал ететін немесе ұйымның (немесе оның бас ұйымының) негізгі басқарушы персоналының мүшесі болса;
- ұйым немесе оның құрамына кіретін топтың кез келген мүшесі ұйымға немесе оның бас ұйымына Қоғамның негізгі басқарушы персоналының қызметтерін ұсынады.

Байланысты тараппен мәміле комиссияның алыну-алмауына қарамастан Қоғам мен байланысты тарап арасындағы ресурстарды, қызметтерді немесе міндеттемелерді беру болып табылады.

Байланысты тараптармен қарым-қатынастар Компанияның пайдасына немесе шығынына және қаржылық жағдайына әсер етуі мүмкін.

Компанияның қызметі, операциялар бойынша теңгерім, оның ішінде болашақ операциялар бойынша келісім-шарттық міндеттемелер және байланысты тараптармен қарым-қатынастар туралы хабарлар болу қаржылық есептілікті пайдаланушылардың Компанияның жұмысын бағалауға, соның ішінде Компания тап болатын тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалауға әсер етуі мүмкін.

Бағалау және шартты міндеттемелер, шартты активтер

Бағалау міндеттемесі-орындау мерзімі белгіленбеген міндеттеме немесе шамасы айқындалмаған міндеттеме. Бағалау міндеттемелері басқа міндеттемелерден есеп айырысуды жүргізу үшін талап етілетін мерзімдерге немесе болашақ шығындардың шамасына қатысты белгісіздіктің болуымен ерекшеленеді.

Шартты міндеттеме:

1) өткен оқиғалардан туындайтын және оның болуы басталуында сенімділік жоқ және қоғамның толық бақылауында болмайтын бір немесе бірнеше болашақ оқиғалардың болуымен немесе болмауымен ғана расталатын ықтимал міндет; немесе

2) өткен оқиғалардан туындайтын, бірақ танылмайтын қолданыстағы міндет:

- міндетті реттеу үшін экономикалық пайданы қамтитын ресурстардың шығуы талап етілуі ықтимал болып табылмайды; немесе

- міндеттеменің мөлшерін жеткілікті сенімділік деңгейімен бағалау мүмкін емес.

Қоғам шартты міндеттемелерді мойындамайды. Шартты міндеттеме туралы ақпарат қаржылық есептілікке ескертпелерде ашылады.

Шартты актив - өткен оқиғалардан туындайтын және оның болуы бір немесе бірнеше болашақ оқиғалардың басталуымен немесе болмауымен ғана расталатын, олардың басталуында сенімділік жоқ және Қоғамның толық бақылауында болмайтын ықтимал актив.

Қоғам шартты активтерді танымайды. Шартты актив туралы ақпарат қаржылық есептілікке ескертпелерде ашылады.

Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Қоғам қандай жағдайларда қаржылық есептілікті есепті кезеңнен кейінгі оқиғаларды ескере отырып түзетеді, ХҚЕС (IAS) 10 "есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар" сәйкес айқындалады.

Есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар – есепті кезеңнің соңы мен шығаруға қаржылық есептілікті мақұлдау күні арасындағы кезеңде болатын қолайлы да, қолайсыз да оқиғалар. Мұндай оқиғалардың екі түрі бар:

- 1) есепті күні болған жағдайларды растайтын оқиғалар (есепті кезеңнен кейінгі түзету оқиғалары); және
- 2) есепті кезеңнен кейін туындаған жағдайлар туралы куәландыратын оқиғалар (есепті кезеңнен кейінгі түзетпейтін оқиғалар).

Меншікті капиталды есепке алу

Қаржылық жағдай туралы есептегі капитал мынадай баптар бойынша жіктеледі:

- 1) акционерлік капитал (жай және артықшылықты акциялар);
- 2) эмиссиялық кіріс;
- 3) акционерлерден сатып алынған меншікті акциялар;
- 4) бөлінбеген пайда (жабылмаған шығын);
- 5) басқа резервтер.

Қоғамның жарғылық капиталы 217 971 мың теңге көлемінде қалыптастырылды:

- 1) 2010 жылы Қоғам құру кезінде 100 000 мың теңге мөлшерінде ақшалай қаражат аударумен (ҚР Қаржы министрлігінің мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті ММ Төрағасының 2010 жылғы 17 маусымдағы №407 бұйрығы);
- 2) қоғамды "NADLoC" жергілікті қамтуды дамыту жөніндегі ұлттық агенттігі" акционерлік қоғамын оған қосу жолымен қайта ұйымдастыру нәтижесінде қосылатын активтер мен міндеттемелер қоғамның теңгеріміне берілді (ҚР Қаржы министрлігінің мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті ММ Төрағасының 2019 жылғы 26 сәуірдегі №424 Бұйрығы).

2022 жылғы 01 қаңтардан бастап қаржылық есептілік пен интерпретацияның жаңа және қайта қаралған Халықаралық стандарттарын қолдану

ХҚЕС (IFRS) 3 "Бизнесті" анықтау түзетулер

ХҚЕС (IFRS) 3 түзетулерінде "бизнесті анықтау" бизнес деп санау үшін қызмет түрлері мен активтердің біріктірілген жиынтығы, кем дегенде, салымды және түбегейлі маңызды процесті қамтуы керек, олар бірге қайтарымды құруға айтарлықтай ықпал етуі мүмкін. Бұл түзетулер қоғамның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IAS) 39 – "базалық пайыздық мөлшерлеме реформасы" түзетулері

ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IAS) 39 "қаржы құралдары: тану және бағалау" түзетулері базалық пайыздық ставканы реформалау тікелей әсер ететін барлық хеджирлеу қатынастарына қолданылатын бірқатар босатуларды көздейді. Базалық пайыздық ставканы реформалау, егер оны қолдану нәтижесінде хеджирлеу объектісі бойынша немесе хеджирлеу құралы бойынша базалық пайыздық ставкаға негізделген ақша ағындарының пайда болу мерзімдеріне және/немесе шамасына қатысты белгісіздік туындаса, хеджирлеу қатынастарына әсер етеді. Бұл түзетулер қоғамның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

ХҚЕС (IAS) 1 "Маңыздылықты айқындау" және ХҚЕС (IAS) 8-ге түзетулер

Түзетулер маңыздылықтың жаңа анықтамасын ұсынады, оған сәйкес "егер ақпаратты өткізіп жіберу, бұрмалау немесе бүркемелеу нақты есеп беруші ұйым туралы қаржылық ақпаратты ұсынатын осы қаржылық есептілік негізінде олар қабылдайтын жалпы мақсаттағы қаржылық есептіліктің негізгі пайдаланушыларының шешімдеріне әсер етеді деп негізді түрде күтуге болатын болса, ақпарат маңызды болып табылады". Түзетулерде маңыздылық тұтастай қаралатын қаржылық есептілік мәнмәтініндегі ақпараттың (жеке-жеке не басқа ақпаратпен жиынтықта алынған) сипатына немесе сандық

маңыздылығына байланысты болады деп түсіндіріледі. Егер қаржылық есептіліктің негізгі пайдаланушыларының шешімдеріне әсер етеді деп негізді түрде күтуге болатын болса, ақпараттың бұрмалануы маңызды болып табылады. Бұл түзетулер Қоғамның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

2018 жылғы 29 наурызда шығарылған "қаржылық есептерді ұсынуудың тұжырымдамалық негіздері"

Тұжырымдамалық негіздер стандарт болып табылмайды және тұжырымдамалық негіздердің бірде-бір ережесі стандарттың қандай да бір ережесінен немесе талабынан басым күшке ие емес. Тұжырымдамалық негіздердің мақсаттары: ХҚЕС жөніндегі кеңеске стандарттарды әзірлеуде жәрдемдесу; стандарттардың бірде-біреуі белгілі бір операцияны немесе басқа оқиғаны реттемеген кезде есеп саясатының ережелерін әзірлеу кезінде қаржылық есептерді жасаушыларға жәрдемдесу; және стандарттарды түсіну мен түсіндіруде барлық тараптарға жәрдемдесу. Бұл құжат тұжырымдамалық негіздердің ережелеріне сәйкес өзінің есеп саясатын әзірлейтін ұйымдарға әсер етеді. Тұжырымдамалық негіздердің қайта қаралған редакциясы бірнеше жаңа Тұжырымдамаларды, активтер мен міндеттемелердің жаңартылған анықтамаларын және оларды тануға арналған өлшемшарттарды қамтиды, сондай-ақ кейбір елеулі ережелерді түсіндіреді. Бұл құжатты қайта қарау Қоғамның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

ХҚЕС (IFRS) 16 түзетулері – "COVID-19 пандемиясымен байланысты жалға беру бойынша жеңілдіктер". 2020 жылғы 28 мамырда ХҚЕС Кеңесі ХҚЕС (IFRS) 16 "жалдау" - "COVID-19 пандемиясымен байланысты жалдау жеңілдіктері" түзетулерін шығарды. Бұл түзету жалға алушылар үшін COVID-19 пандемиясының тікелей салдары ретінде туындайтын жалға беру бойынша шегіністер жағдайында жалға алу шарттарының түрленуін есепке алу бөлігінде ХҚЕС (IFRS) 16 талаптарын қолданудан босатуды білдіреді. Практикалық сипаттағы жеңілдету ретінде жалға алушы жалға алушы COVID-19 пандемиясына, жалдау шартының өзгеруіне байланысты жалға алушы берген жалдау бойынша жеңілдіктің бар-жоғын талдауға шешім қабылдауы мүмкін. Осындай шешім қабылдаған жалға алушы COVID-19 пандемиясымен байланысты жалдау бойынша жеңілдікке байланысты жалдау төлемдерінің кез келген өзгерісін, егер ол жалдау шартының модификациясы болмаса, ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес есепте қалай көрінетініне ұқсас ескеруі керек.

Осы түзету 2020 жылғы 1 маусымнан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты қолданылады. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Түзету Қоғамның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

ХҚЕС (IFRS) 9, ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 4 және ХҚЕС (IFRS) 16 "базалық пайыздық мөлшерлемесі реформалау - 2-кезең" түзетулері

2018 жылы ХҚЕС жөніндегі кеңес өзінің күн тәртібіне қаржылық есептілік үшін реформаның салдарын қарау жөніндегі жобаны қосты. Ол қаржылық есептілікке әсер етуі мүмкін бухгалтерлік есеп мәселелерінің екі тобын анықтады. Бұл болды:

- 1-кезең: ауыстыруға дейінгі салдарлар-ауыстыруға дейінгі кезең үшін қолданыстағы базалық пайыздық ставканы балама базалық пайыздық ставкаға қаржылық есептілікке әсер ететін мәселелер.
- 2 кезең: ауыстырудың салдары-қолданыстағы базалық пайыздық мөлшерлеме балама базалық пайыздық мөлшерлемесмен ауыстырылған кезде қаржылық есептілікке әсер етуі мүмкін мәселелер.

ХҚЕС жөніндегі кеңес 1-кезеңнің мәселелеріне бірінші кезекте назар аударды, өйткені олар шұғыл болды және 2019 жылдың қыркүйегінде Кеңес оларды шешу үшін базалық пайыздық мөлшерлемесі реформалау, ХҚЕС 9 және ХҚЕС 7-ге түзетулер (1-Этан түзетулері) шығарды. 1-кезеңнің түзетулері ХҚЕС (IFRS) 9 "қаржы құралдары" сияқты хеджирлеуді есепке алуға қойылатын белгілі бір талаптарды қолданудан бірқатар уақытша алып тастауды көздейді, бірақ сондай-ақ, ХҚЕС (IFRS) 7 "қаржы құралдары: ақпаратты ашу" ақпаратты ашуға кейбір қосымша талаптарды қосты.

2020 жылғы тамызда ХҚЕС жөніндегі кеңес базалық пайыздық ставканы реформалаудың 2-кезеңін, ХҚЕС 9, ХҚЕС 7, ХҚЕС 4 және ХҚЕС 16 түзетулерін (2-кезеңнің түзетулері) шығарды. 2-кезеңнің түзетулері реформамен тікелей талап етілетін қаржы құралдарына қатысты мынадай өзгерістерді көздейді:

- тиімді пайыздық мөлшерлемесі түзетуді талап ететін қаржылық активтер мен міндеттемелер бойынша шарттық ақша ағындарын анықтау негізіндегі өзгерістерді есепке алу кезіндегі практикалық құрал
- хеджирлеу қатынастарын тоқтатудан босату;
- базалық пайыздық мөлшерлеме құралы тәуекел компонентін хеджирлеу ретінде анықталған кезде жеке анықталатын талапты орындау қажеттілігінен уақытша босату;
- ХҚЕС 7 сәйкес ақпаратты қосымша ашу.

2-кезеңнің түзетулері сондай-ақ ХҚЕС 16 "жалға алу" және ХҚЕС 4 "сақтандыру міндеттемелері" қозғады. 2-кезеңнің түзетулері 2021 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді және мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Түзетулер қоғамға айтарлықтай әсер еткен жоқ.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар.

Төменде шығарылған, бірақ Қоғамның қаржылық есептілігі шығарылған күні әлі күшіне енбеген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсіндірулер жүргізіледі.

ХҚЕС (IFRS) 17 "сақтандыру шарттары"

2017 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі кеңес ХҚЕС (IFRS) 17 "сақтандыру шарттары" шығарды, ол ақпаратты тану және бағалау, ұсыну және ашу мәселелерін қарастыратын сақтандыру келісімшарттарына арналған қаржылық есептіліктің жаңа стандарты болып табылады. ХҚЕС (IFRS) 17 күшіне енген кезде, ол 2005 жылы шығарылған ХҚЕС (IFRS) 4 "сақтандыру шарттары" алмастырады. ХҚЕС (IFRS) 17 оларды шығаратын ұйымның түріне қарамастан сақтандыру шарттарының барлық түрлеріне (яғни өмірді сақтандыру және өмірді сақтандырудан басқа сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру), сондай-ақ дискрециялық қатысу шарттары бар белгілі бір кепілдіктер мен қаржы құралдарына қолданылады. Қолдану саласынан бірнеше ерекшеліктер бар. ХҚЕС (IFRS) 17 негізгі мақсаты сақтандырушылар үшін неғұрлым тиімді және дәйекті болып табылатын сақтандыру шарттарын есепке алу моделін ұсыну болып табылады. Негізінсн алдыңғы жергілікті есеп саясатына негізделген ХҚЕС (IFRS) 4 талаптарына қарағанда, ХҚЕС (IFRS) 17 бухгалтерлік есептің барлық тиісті аспектілерін қамтитын сақтандыру шарттарын есепке алудың жан-жақты моделін ұсынады. ХҚЕС (IFRS) 17 негізінде мыналармен толықтырылған жалпы модель жатыр:

- тікелей қатысу шарттарымен сақтандыру шарттары үшін белгілі бір модификациялар (ауыспалы сыйақы әдісі);
- жеңілдетілген тәсіл (сыйлықақыны бөлу негізіндегі тәсіл) негізінен қысқа мерзімді келісімшарттар үшін.

ХҚЕС (IFRS) 17 - 2021 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді, бұл ретте салыстырмалы ақпаратты ұсыну талап етіледі. Ұйым сондай-ақ ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 15 бірінші қолдану күніне немесе оған дейін ХҚЕС (IFRS) 17 қолданған жағдайда мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл стандарт қоғамға қолданылмайды.

ХҚЕС (IAS) 1 - "міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу" түзетулері

2020 жылғы қаңтарда ХҚЕС жөніндегі кеңес міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеуге қатысты талаптар түсіндірілетін ХҚЕС (IAS) 69-76-тармақтарына түзетулер шығарды. Түзетулерде мыналар түсіндіріледі: * міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығы нені білдіреді; * міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығы есепті кезеңнің соңында болуы керек; * міндеттемелерді жіктеуге ұйымның міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығын орындау мүмкіндігі әсер етпейді; * міндеттеме шарттары оның жіктелуіне әсер етпейді, егер айырбасталатын міндеттемеге енгізілген туынды құрал өзі болса ғана өзі үлестік құрал болып табылады.

Бұл түзетулер 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ретроспективті түрде қолданылады. Қазіргі уақытта Қоғам осы түзетулердің міндеттемелердің ағымдағы жіктелуіне ықтимал әсерін талдайды.

ХҚЕС (IFRS) 3 түзетулер - "тұжырымдамалық негіздерге сілтемелер"

2020 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі кеңес ХҚЕС (IFRS) 3 "бизнес бірлестіктері" - "тұжырымдамалық негіздерге сілтемелер" түзетулерін шығарды. Бұл түзетулердің мақсаты-1989 жылы шығарылған "қаржылық есептілікті дайындау және ұсыну тұжырымдамасына" сілтемелерді, 2018 жылғы наурызда шығарылған "қаржылық есептерді ұсынудың тұжырымдамалық негіздеріне" сілтемелерге, стандарт талаптарына елеулі өзгерістер енгізбестен ауыстыру. Кеңес, сондай-ақ ХҚЕС (IAS) 37 қолдану саласына немесе ХҚЕС (IFRIC) 21 "міндетті төлемдер" түсіндірмесіне жататын міндеттемелер мен шартты міндеттемелер үшін "2-ші күні" әлеуетті пайда немесе залалдың туындауын болдырмау үшін ХҚЕС (IFRS) 3 тану қағидатынан алып тастауды қосты, егер олар жеке операциялар аясында пайда болды. Сонымен бірге Кеңес "қаржылық есептілікті дайындау және ұсыну тұжырымдамасына" сілтемелерді ауыстыру әсер етпейтін шартты активтерге қатысты қолданыстағы ХҚЕС (IFRS) 3 талаптарын түсіндіруге шешім қабылдады.

Бұл түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және перспективалы түрде қолданылады.

ХҚЕС (IAS) 16 - "Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер" түзетулері
2020 жылдың мамыр айында ХҚЕС жөніндегі кеңес "Негізгі құралдар: мақсатты пайдалануға дейінгі түсімдер" құжатын шығарды, бұл ұйымдарға объектінің бастапқы құнынан осы объектіні орналасқан жеріне жеткізу және оны пайдалану үшін талап етілетін күйге келтіру процесінде өндірілген өнімді сатудан түскен кез-келген түсімдерді алып тастауға тыйым салады. басшылықтың ниеті. Оның орнына ұйым осындай бұйымдарды сатудан түсетін түсімдерді, сондай-ақ осы бұйымдарды пайда немесе шығын құрамында өндіру құнын таниды.

Бұл түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ұйым осы түзетулерді алғаш рет қолданатын қаржылық есептілікте ұсынылған кезеңнің ең алғашқысы басталған (немесе одан кейін) күні пайдалану үшін қолжетімді болған негізгі құралдар объектілеріне ретроспективті түрде қолданылуға тиіс.

Бұл түзетулер Қоғамға айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

ХҚЕС (IAS) 37 - "ауыртпалық салатын шарттар - шартты орындауға арналған шығындар" түзетулері

2020 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі кеңес ХҚЕС (IAS) 37-ге түзетулер шығарды, онда ұйым шарттық ауыртпалықты немесе залалды болып табылатындығын бағалау кезінде қандай шығындарды ескеруі тиіс екендігі түсіндіріледі.

Түзетулер "шартқа тікелей байланысты шығындарға" негізделген тәсілді қолдануды көздейді. Тауарларды немесе көрсетілетін қызметтерді ұсынуға арналған шартқа тікелей байланысты шығындар осы Шартты орындауға арналған қосымша шығындарды да, шартты орындауға тікелей байланысты болінген шығындарды да қамтиды. Жалпы және әкімшілік шығындар шартқа тікелей байланысты емес, сондықтан олар шарт бойынша контрагенттің нақты отесуіне жататын жағдайларды қоспағанда, алынып тасталады.

Бұл түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді.

ХҚЕС (IFRS) 1 "Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын Бірінші қолдану" түзету - Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғаш қолданатын еншілес ұйым

2018-2020 жылдар кезеңіндегі ХҚЕС жыл сайынғы жетілдіру процесі шеңберінде ХҚЕС жөніндегі кеңес ХҚЕС (IFRS) 1 "Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын Бірінші қолдану" түзетуін шығарды. Осы түзетуге сәйкес ХҚЕС(IFRS) 1 D16 (a) тармағын қолдануды шешетін еншілес ұйым негізгі ұйымның ҚЕХС-қа көшу күнін негізге ала отырып, негізгі ұйымның қаржылық есептілігінде көрсетілген сомаларды пайдалана отырып, жинақталған бағамдық айырмаларды бағалауға құқылы. Осы түзету ХҚЕС (IFRS) 1 D 16 (a) тармағын қолдануды шешетін қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға да қолданылады. Түзету 2022 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

ХҚЕС (IFRS) 9 "қаржы құралдары" түзету-қаржылық міндеттемелерді тану тоқтатылған жағдайда "10% тест" өткізу кезінде комиссиялық сыйақы

ХҚЕС жыл сайынғы жетілдіру процесі шеңберінде, 2018-2020 жылдар кезеңі, ХҚЕС жөніндегі кеңес ХҚЕС (IFRS) 9-ға түзету шығарды. Түзетуде комиссиялық сыйақының сомасы түсіндіріледі, ұйым жаңа немесе түрлендірілген қаржылық міндеттеменің шарттары бастапқы қаржылық міндеттеменің шарттарынан айтарлықтай өзгеше болып табылатындығын бағалау кезінде ескереді. Мұндай сомаларға белгілі бір кредитор мен қарыз алушы арасында төленген немесе алынған комиссиялық сыйақылар, соның ішінде кредитор немесе басқа тараптың атынан қарыз алушы төлеген немесе алған комиссиялық сыйақылар ғана жатады. Ұйым осы түзетуді алғаш рет қолданатын жылдық есепті кезеңнің басталу күніне (немесе одан кейін) өзгертілген немесе ауыстырылған қаржылық міндеттемелерге қатысты осы түзетуді қолдануға тиіс. Осы түзету 2022 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді.

Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Бұл түзету Қоғамға айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

ХҚЕС (IAS) "ауыл шаруашылығы" 41 түзету - әділ құнды бағалау кезінде салық салу

2018-2020 жылдар кезеңіндегі ХҚЕС жыл сайынғы жетілдіру процесі шеңберінде ХҚЕС жөніндегі кеңес ҚЕХС (IAS) 41 "Ауыл шаруашылығы" түзету шығарды. Осы түзету ХҚЕС (IAS) 41, 22-тармағында ұйымдардың ХҚЕС (IAS) 41 қолдану саласына жататын активтердің әділ құнын бағалау кезінде салық салуға байланысты ақша ағындарын есепке енгізеуі туралы талапты жоққа шығарады. Ұйым 2022 жылғы

1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын бірінші жылдық есепті кезеңнің басталу күніне (немесе одан кейін) әділ құнды бағалауға қатысты осы түзетуді перспективалы қолдануға тиіс. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Бұл түзету Қоғамға әсер етпейді деп күтілуде.

4. Бухгалтерлік теңгерім. 010-жол. Ақша қаражаты және олардың баламалары

(мың теңге)

Атауы	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражаты:		
"Қазақстан Халық Банкі" АҚ	400 844	455 390
"Банк ЦентрКредит" АҚ	17 380	17 382
"ForteBank" АҚ	10 916	10 936
Жалпы	429 140	483 708

5. Бухгалтерлік теңгерім. 016-жол. Қысқа мерзімді сауда және басқа дебиторлық берешек

(мың теңге)

Атауы	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Өзге қысқа мерзімді дебиторлық берешек	116 509	116 891
Жалпы	116 509	116 891

Өзге дебиторлық берешек құрамында "QazIndustry" Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ-ның мүліктік зиянды өтеу және М. А. Болдырев пен А. С. Сүлеkenовтен "QazIndustry" Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ пайдасына ортақ тәртіппен өндіріп алу туралы азаматтық талабы негізінде 02.06.2020 жылғы сот үкіміне сәйкес 116 005 мың теңге сома танылды мүліктік зиянды өтеу есебінен 118 000 мың теңге және әрбір сотталған адамнан мемлекет кірісіне мемлекеттік баж 1 770 мың теңгеден. 2022 жылғы 31 желтоқсанда аталған берешекті өтеу бойынша атқарушылық іс жүргізу жалғасуда.

6. Бухгалтерлік теңгерім. 019-жол. Ағымдағы табыс салығы

(мың теңге)

Атауы	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Корпоративтік табыс салығы	9 092	12 340
Жалпы	9 092	12 340

7. Бухгалтерлік теңгерім. 020-жол. Қорлар

(мың теңге)

Атауы	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Шикізат және материалдар	6 536	6 294
Жалпы	6 536	6 294

Есепті кезеңде Қоғам қорларының өзгеруі келесідей болды:

(мың теңге)

	2022 жыл	2021 жыл
01 қаңтарға	6 294	6 780
Сатып алынды	13 554	8 237
Жұмсалған	13 312	(8 723)
31 желтоқсанға	6 536	6 294

8. Бухгалтерлік теңгерім. 022-жол. Өзге де айналым активтері

(мың теңге)

Атауы	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Берілген қысқа мерзімді аванстар	-	10 708
Болашақ кезеңдердің шығыстары	1 123	828
Басқа да салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер	1 959	2 128

Өзге қысқа мерзімді активтер	275	-
Жалпы	3 357	13 664

9. Бухгалтерлік теңгерім. 121-жол. Негізгі құралдар

(мың теңге)

Атауы	Компьютерлер	Көлік құралдары	Басқа	Жалпы
<i>Бастапқы құны</i>				
2020 жылғы 31 желтоқсанға	71 515	10 408	30 203	112 126
Ішкі аударымдар	-	-	-	-
Түсімдер	3 621	-	230	3 851
Істен шығу	(5 298)	-	(1 869)	(7 167)
2010 жылғы 31 желтоқсанға	69 838	10 408	28 564	108 810
Ішкі аударымдар	-	-	-	-
Түсімдер	21 208	-	249	21 457
Істен шығу	(4 723)	-	(453)	(5 176)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	86 323	10 408	28 360	125 091
<i>Жинақталған тозу</i>				
2020 жылғы 31 желтоқсанға	45 007	5 682	22 639	73 328
Ішкі аударымдар	-	-	-	-
Есептелген тозу	11 870	1 487	2 920	16 277
Істен шығу	(5 245)	-	(1 859)	(7 104)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	51 632	7 169	23 700	82 501
Кезең басындағы амортизацияны түзету	-	(1 677)	-	(1 677)
Ішкі аударымдар	-	-	-	-
Есептелген тозу	11 056	1 219	2 416	14 691
Істен шығу	(4 665)	-	(352)	(5 017)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	58 023	6 711	25 764	90 498
<i>Баланстық құны</i>				
2021 жылғы 31 желтоқсанға	18 206	3 239	4 864	26 309
2022 жылғы 31 желтоқсанға	28 300	3 697	2 596	34 593

Негізгі құралдарды есепке алу үшін Компания жинақталған тозу мен құнсызданудан болған залалдарды шегергендегі тарихи құны бойынша бухгалтерлік есеп үлгісін қолданады.

Қоғам 2015 жылы сатып алынған Toyota Fortuner көлігінің пайдалану мерзімін қайта қарады. Пайдалану мерзімі 7 жылдан 10 жылға дейін ұлғайтылды. Бұрын есептелген амортизацияны өтеу сомасы 1 677 мың теңгені құрады. Өзгерістер есепті кезеңнің басындағы меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есепте көрсетіледі.

10. Бухгалтерлік теңгерім. 125-жол. Материалдық емес активтер

(мың теңге)

Атауы	Бағдарламалық қамтамасыз ету	Жалпы
<i>Бастапқы құны</i>		
2020 жылғы 31 желтоқсанға	25 973	25 973
Түсімдер	-	-
2021 жылғы 31 желтоқсанға	25 973	25 973
Түсімдер	-	-
2022 жылғы 31 желтоқсанға	25 973	25 973
<i>Жинақталған тозу</i>		
2020 жылғы 31 желтоқсанға	16 118	16 118
Есептелген тозу	1 455	1 455

2021 жылғы 31 желтоқсанға	17 573	17 573
Есептелген тозу	1 427	1 427
2022 жылғы 31 желтоқсанға	19 000	19 000
<i>Баланстық құны</i>		
2021жылғы 31 желтоқсанға	8 400	8 400
2022 жылғы 31 желтоқсанға	6 973	6 973

Материалдық емес активтерді есепке алу үшін Компания жинақталған тозу мен құнсызданудан болған шығындарды шегергендегі тарихи құны бойынша бухгалтерлік есеп үлгісін қолданады.

11. Кейінге қалдырылған салық активтері

(мың теңге)

Атауы	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған салық активтері	7 065	8 986
Жалпы	7 065	8 986

12. Бухгалтерлік теңгерім. 214-жол. Қысқа мерзімді сауда және басқа кредиторлық берешек

(мың теңге)

Атауы	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Жеткізушілерге және мердігерлерге қысқа мерзімді берешек	3 960	22 072
Еңбекке ақы төлеу бойынша қысқа мерзімді берешек	72	-
Жалпы	4 032	22 072

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеткізушілер мен мердігерлерге қысқа мерзімді берешектердің бөлінуі:

(мың теңге)

Контрагент	Сомасы
АО «Jusan Mobile»	55
ТОО «KazTransServiceGroup»	44
ИП Khan	69
ИП West Complex	17
ТОО «Айтилект»	882
ТОО «Аурика»	111
ТОО «Интернет-Компания PS»	197
АО «Казахтелеком»	248
ИП Мырзахан	45
ТОО «СТС Астана»	95
АО «Центральный депозитарий ценных бумаг»	38
BLOOMBERG FINANCE LP	2 159
Жалпы	3 960

13. Бухгалтерлік теңгерім. 215-жол. Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері

(мың теңге)

Атауы	2022ж. 31.12.	2021 ж. 31.12.
Қызметкерлерге сыйақылар бойынша қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	37 227	44 794
Есептелген шығыстар бойынша басқа да бағалау міндеттемелері	2 100	1 875
Конкурса қатысқаны үшін кепілдікті қамтамасыз ету	218	604
Жалпы	39 545	47 273

Қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша бағалау міндеттемелерінің өзгеруі келесідей болды:

(мың теңге)

	2022 жыл	2021 жыл
01 қаңтарға арналған резерв сальдосы	44 794	32 213
Есепті кезеңде пайдаланылған резерв	(43 645)	(31 961)
Резерв құру	36 078	44 542
31 желтоқсанға арналған резерв сальдосы	37 227	44 794

14. Бухгалтерлік теңгерім. 217-жол. Қызметкерлерге берілетін сыйақылар

Атауы	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Қысқа мерзімді еңбекақы бойынша берешек	-	23
Жалпы	-	23

15. Бухгалтерлік теңгерім. 222-жол. Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер

(мың теңге)

Атауы	2022ж. 31.12.	2021 ж. 31.12.
Жеке табыс салығы	10	-
Қосылған құн салығы	82 466	110 521
Әлеуметтік салық	-	2
Басқа салықтар	-	2
Әлеуметтік сақтандыру бойынша міндеттемелер	2	10
Зейнетақы аударымдары бойынша міндеттемелер	9	14
Алынған қысқа мерзімді аванстар	504	-
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	116 005	116 038
Жалпы	198 996	226 587

Қоғамның өзге де қысқа мерзімді міндеттемелерінің құрамында мүліктік зиянды өтеу және М. А. Болдырев пен А. С. Сүлекеновтен бірлескен тәртіппен өндіріп алу туралы "QazIndustry" Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ Азаматтық талап қоюы негізінде 02.06.2020 жылғы №7135-20-00-1/55 сот үкімі бойынша өтеуге 116 038 мың теңге мөлшерінде өндіріп алынған сома "QazIndustry" Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ-ның пайдасына көрсетілген. 2022 жылғы 31 Желтоқсанда аталған берешекті өтеу бойынша атқарушылық іс жүргізу жалғасуда. Өндіріп алынған сомалар "Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Индустриялық даму комитеті" РММ алдындағы міндеттемелерді білдіреді және өтініш берушілердің шығындарын одан әрі өтеуге жатады.

16. Бухгалтерлік теңгерім. 410, 414-жолдар. Капитал

(мың теңге)

Атауы	2022 ж. 31.12.	2021 ж. 31.12.
Жарғылық капитал	217 971	217 971
Есепті жылдың бөлінбеген пайдасы (жабылмаған шығыны)	152 721	162 666
Жалпы	370 692	380 637

17. Пайда мен залал туралы есеп. 010-жол. Кіріс

(мың теңге)

Атауы	2022 ж. 31.12.	2021 ж. 31.12.
Мемлекеттік тапсырыстан түскен кірістер	1 289 887	1 605 904
Коммерциялық қызметтен түскен кірістер	13 948	13 809
Жалпы	1 303 835	1 619 713

18. Пайда мен залал туралы есеп. 011-жол. Сатылған тауарлар мен қызметтердің құны (мың теңге)

Атауы	2022 ж. 31.12.	2021 ж. 31.12.
Еңбекке ақы төлеу бойынша шығыстар	704 527	922 503
Өндірістік сипаттағы шығыстар мен қызметтер (аутсорсинг)	16 157	77 332
Ақпараттық қызметтер	17 525	22 762
Қызмет көрсету және НҚ жөндеу	8 341	5 837
Үй-жайларды жалға алу	111 341	105 485
Салықтар	77 192	86 813
Іссапар шығыстары	17 847	15 201
Резервтер құру бойынша шығыстар	-	10 125
Сақтандыру бойынша шығыстар	9 626	8 919
Сактандыру бойынша шығыстар	1 719	1 738
Байланыс қызметтері және пошта қызметтері	10 299	5 894
Материалдар	10 347	11 105
Негізгі құралдардың тозуы	1 358	1 358
МЕА амортизациясы	27 475	13 663
Өзге де шығыстар, оның ішінде:	4 766	4 675
аударма қызметтері	483	432
сайтты техникалық қолдау	22 226	8 556
өзгелері	1 013 754	1 288 735
Жалпы	1 013 754	1 288 735

19. Пайда мен залал туралы есеп. 012-жол. Әкімшілік шығыстар (мың теңге)

Атауы	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Еңбекке ақы төлеу бойынша шығыстар	197 741	205 599
Салықтар бойынша айыппұлдар мен өсімпұлдар	2	23
Кеңсе үй-жайын жалға алу	19 648	18 615
Салықтар	20 961	20 921
Негізгі құралдардың тозуы	4 343	5 172
МЕА амортизациясы	68	97
Банк қызметтері	536	890
Материалдар	3 003	2 721
Резервтер құру бойынша шығыстар	5 970	15 804
Сақтандыру бойынша шығыстар	1 764	1 635
Директорлар Кеңесінің мүшелеріне сыйақы төлеу	5 585	5 255
Байланыс және пошта қызметтері	303	307
Аудиторлық қызметтер	1 430	248
Іссапар шығыстары	3 540	793
Өкілдік шығыстар	-	-
Нотариалдық қызметтер	188	25
Өзге де шығыстар, оның ішінде:	6 071	6 622
оқытуға және біліктілікті арттыруға арналған шығыстар	585	1 142
негізгі құралдарға қызмет көрсету және жөндеу	1 800	1 620
типографиялық шығындар	2	12
қаржылық қызметтер (бағалы қағаздармен мәміле)	153	146
өзгелері	3 531	3 702
Жалпы	271 153	284 727

20. Пайда мен залал туралы есеп. 024-жол. Басқа да кірістер (мың теңге)

Атауы	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Шарттар бойынша айыппұлдар, өсімпұлдар, тұрақсыздық айыптары	253	52
Басқа кірістер	2 170	648
Жалпы	2 423	700

21. Пайда мен залал туралы есеп. 025-жол. Өзге шығыстар

(мың теңге)

Шығыстар баптары	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Активтердің шығуы бойынша шығыстар	158	63
Бағамдық айырма бойынша шығыстар	126	177
Өзге де шығыстар	36	307
Жалпы	320	547

22. Пайда мен залал туралы есеп. 101-жол. Табыс салығы бойынша шығыс

(мың теңге)

Шығыстар баптары	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	3 248	10 588
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері (активтер)	1 922	(3 445)
Жалпы	5 170	7 143

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері есепті күнге мынадай уақытша айырмашылықтарға байланысты танылды:

(мың теңге)

31.12.2022 ж.	бухгалтерлік база	салық базасы	айырмашылық	% КТС	кейінге қалдырылған салық активтері (міндеттемелер)
Негізгі құралдар, МЕА	41 567	39 665	-1 902	20%	-381
Салықтар бойынша міндеттемелер	0	0	0	20%	0
Бағалау міндеттемелері	37 227	0	37 227	20%	7 445
Кейінге қалдырылған салық активтерінің жиыны					7 064

(мың теңге)

31.12.2021 ж.	бухгалтерлік база	салық базасы	айырмашылық	% КТС	кейінге қалдырылған салық активтері (міндеттемелер)
Негізгі құралдар, МЕА	34 708	34 845	137	20%	27
Салықтар бойынша міндеттемелер	4	-	-	20%	1
Бағалау міндеттемелері	44 794	0	44 794	20%	8 958
Кейінге қалдырылған салық активтерінің жиыны					8 986

2022 жыл ішінде кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің өзгеруі:

(мың теңге)

Атауы	2022 ж. 01.01. қалдық	пайда / шығын арқылы көрсетілген	2022 ж. 31.12. қалдық
Негізгі құралдар, МЕА	27	-408	-381
Салықтар	1	-1	0
Бағалау міндеттемелері	8 958	-1 513	7 445
Жалпы	8 986	-1 922	7 064

23. Шартты міндеттемелер

Сот талап-арыздары

Уақыт өте келе, қызмет барысында Қоғам клиенттер мен контрагенттерге талап қояды. Басшылық олар бойынша талқылау нәтижесінде Қоғам айтарлықтай шығын келтірмейді деп санайды.

2019 жылғы 19 қыркүйекте Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Қаржы мониторингі комитеті Максим Александрович Болдырев пен Әлібек Серікұлы Сүлекеновке қатысты ҚР ҚК 190-бабының 4-тармағы 2-тармағында көзделген СДТБТ №190000121000026 қылмыстық ісін қозғады.

2020 жылғы 02 маусымда үкім шығарылды: Максим Александрович Болдырев пен Әлібек Серікұлы Сүлекенов Қазақстан Республикасы Қылмыстық Кодексінің 190-бабы 4-бөлігі 2-тармағы бойынша кінәлі деп табылсын және оларға қылмыстық іс жүргізу мекемесінде жазасын өтей отырып, 5 (бес) жыл мерзімге бюджеттік ақша қаражатын алумен байланысты қызметпен айналысу құқығынан айыра отырып, 6 (алты) жыл мерзімге бас бостандығынан айыру түріндегі жаза тағайындалсын - орташа қауіпсіздік атқарушы жүйесі.

Мүліктік зиянды өтеу туралы қоғамның азаматтық талабы ішінара қанағаттандырылсын. Максим Александрович Болдырев пен Әлібек Серікұлы Сүлекеновтен мүліктік зиянды өтеу есебінен Қоғам пайдасына 118 000 000 (бір жүз он сегіз миллион) теңге және әрбір сотталған адамнан мемлекет кірісіне мемлекеттік баж 1 770 000 (бір миллион жеті жүз жетпіс мың) теңгеден өндіріп алынсын. Атқарушылық іс жүргізу жүргізілуде.

Салық салу

Елдің салық заңнамасында бірнеше түсінік болуы мүмкін. Сондай-ақ, салық органдарының іскерлік қызметке қатысты ерікті пайымдаулар қабылдау қаупі бар. Салық органдары басшылықтың Қоғамның іскерлік қызметіне қатысты пікіріне осындай дау туғызған жағдайда қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар туындауы мүмкін.

Қоғам басшылығы барлық қажетті салықтық есептеулер жүргізілді және сәйкесінше қаржылық ақпаратта тиісті резервтерді есептеу қажет емес деп санайды.

Экономикалық жағдай

Қоғамның экономикалық қызметі Қазақстан Республикасында қалыпты инфляция және жалпы қаржылық тұрақсыздық жағдайында жүзеге асырылады. Қоғамның қызметі Қазақстан Республикасында бизнес жүргізуге тән экономикалық, саяси және әлеуметтік тәуекелдерге ұшыраған. Нәтижесінде болашақ қызметке, активтерді қалпына келтіруге және Қоғамның қарыздарына қызмет көрсету мүмкіндігіне әсер етуі мүмкін маңызды белгісіздіктер бар. Бұл қаржылық есептілікте осы әсерді ескеретін қандай да бір түзетулер жоқ.

24. Әділ құн және тәуекелдерді басқару

(а) Әділ құн

Басшылық Қоғамның қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерінің әділ құны олардың сипатына қарай және бірінші кезекте жоғарыда көрсетілген активтер мен міндеттемелерді өтеудің қысқа мерзімі салдарынан олардың баланстық құнына жақындады деп есептейді.

(б) Қаржылық тәуекелдерді басқару

Қаржы құралдарын пайдалану қоғамды тәуекелдің мынадай түрлеріне ұшыратады:

- кредиттік тәуекел;
- өтімділік тәуекелі;
- нарықтық тәуекел;
- валюталық тәуекел.

Осы ескертпеде Қоғамның көрсетілген тәуекелдердің әрқайсысына ұшырағыштығы туралы, Қоғамның мақсаттары, оның саясаты мен осы тәуекелдерді бағалау және басқару рәсімдері туралы және Қоғамның капиталды басқаруға тәсілдері туралы ақпарат берілген. Сандық сипаттағы қосымша ақпарат осы қаржылық есептіліктің бүкіл мәтіні бойынша ашылады.

Тәуекелдерді басқарудың негізгі принциптері

Басшылық Қоғамның тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыруға және осы жүйенің жұмыс істеуін қадағалауға, сондай-ақ Қоғамның тәуекелдерді басқару жөніндегі саясатын әзірлеуге және оның

жүргізілуін қадағалауға жалпы жауаптылықта болады.

Қоғам барлық қызметкерлер өздерінің рөлі мен міндеттерін түсінетін жүйелі және тиімді бақылау жүйесін құру мақсатында оқыту мен басқарудың стандарттары мен рәсімдерін белгілейді.

Басшылық Қоғамның тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаттары мен рәсімдерінің сақталуын бақылайды және Қоғам ұшырайтын тәуекелдерге қатысты тәуекелдерді басқару жүйесінің барабарлығын талдайды.

Кредиттік тәуекел

Несиелік тәуекел-бұл сатып алушының немесе контрагенттің қаржылық құрал бойынша шарттық міндеттемелерін орындамауына туындаған және, ең алдымен, сатып алушылардың дебиторлық берешегі мен ақша қаражатына байланысты пайда болатын қаржылық шығын тәуекелі.

Қоғамның ақшалай қаражаттарында қандай да бір ұзақ мерзімді кепілдіктерді пайдалануда немесе қамтамасыз етуде шектеулер жоқ. Қоғам несие мекемелерінен ақша қаражатын есенке алмайды. Қоғам оның ақша қаражатының әділ құны олардың баланстық құнына тең екеніне сенімді.

Ақша қаражатымен байланысты кредиттік тәуекелге қатысты тәуекел қаражат орналастырылған банктің дефолт мүмкіндігімен байланысты, бұл ретте мұндай жағдайда ең жоғары тәуекел осы құралдардың баланстық құнына тең болады.

(мың теңге)

Атауы	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Ақшалай қаражат	429 140	483 708
Дебиторлық берешек	116 509	116 891
Жалпы	545 649	600 599

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі-Қоғамның қаржылық міндеттемелерге байланысты міндеттерді орындау кезінде қиындықтар туындауы тәуекелі, олар бойынша есеп айырысулар ақша қаражатын немесе басқа қаржы активін беру арқылы жүзеге асырылады. Қоғамның өтімділікті басқаруға деген көзқарасы Қоғамның өз міндеттемелерін өтеу үшін қалыпты және стресстік жағдайларда, қолайсыз шығындардың туындауына жол бермей және Қоғамның беделіне нұқсан келтірместен жеткілікті өтімді қаражаттың тұрақты болуын қамтамасыз ету болып табылады.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел-бұл нарықтық бағалардың өзгеруі, мысалы, шетел валюталарының айырбас бағамдары, сыйақы мөлшерлемелері және акция бағаларының өзгеруі қоғамның пайдасына немесе ондағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер ететін тәуекел. Нарықтық тәуекелді басқарудың мақсаты нарықтық тәуекелге ұшырауды бақылау және инвестициялардың кірістілігін оңтайландыруға қол жеткізе отырып, оны қолайлы шектерде ұстау болып табылады.

Валюталық тәуекел

Нарықтық тәуекел-бұл нарықтық бағалардың өзгеруі, мысалы, шетел валюталарының айырбас бағамдары, сыйақы мөлшерлемелері және акция бағаларының өзгеруі қоғамның пайдасына немесе ондағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер ететін тәуекел. Нарықтық тәуекелді басқарудың мақсаты нарықтық тәуекелге ұшырауды бақылау және инвестициялардың кірістілігін оңтайландыруға қол жеткізе отырып, оны қолайлы шектерде ұстау болып табылады.

Қоғам елеулі валюталық тәуекелге ұшырамайды, өйткені Қоғам операциялары негізінен функционалдық валютада, қазақстандық теңгеде көрсетілген.

Капиталды басқару

Қоғамның капиталды басқару жөніндегі ресми саясаты жоқ, алайда басшылық меншікті капиталды қоғамның операциялық және стратегиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін, сондай-ақ нарық қатысушыларының сенімін қолдау үшін жеткілікті деңгейде ұстап тұру жөнінде шаралар қабылдайды. Бұған ақшаны тиімді басқару, қоғамның кірісі мен кірісін үнемі бақылау арқылы қол жеткізіледі. Осы шараларды жүзеге асыра отырып, Қоғам пайданың тұрақты өсуін қамтамасыз етуге тырысады.

25. Акцияға пайда.

2022 жылғы 31 желтоқсанда және 2021 жылғы 31 желтоқсанда жарияланған, шығарылған және толық төленген капитал:

Атауы	2022ж. 31.12.	2021ж. 31.12.
Жарияланған акциялар, дана	204 932	204 932
Айналысқа шығарылғаны, дана	204 932	204 932
Орналастырылған акциялардың құны, мың теңге	217 971	217 971

2022 жылғы 31 желтоқсандағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның акционерлері туралы ақпарат:

Атауы	2022ж. 31.12.		2021ж. 31.12.	
	Акция саны (дана)	Иелену үлесі (%)	Акция саны (дана)	Иелену үлесі (%)
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті ММ	204 932	100%	204 932	100%

Жалпы құны 117 971 мың теңге болатын 104 932 дана жай акцияларды қосымша шығару 2019 жылы қоғамды қайта ұйымдастыру шеңберінде жүргізілді. 2022 жылы Қоғам акцияларды шығару және орналастыру бойынша операциялар жүргізген жоқ.

Жарияланған және төленген дивидендтер:

Атауы	(мың теңге)	
	2022 жыл	2021 жыл
01 қаңтарға берешек	-	-
Дивидендтер жарияланды	27 483	11 292
Дивидендтер төленді	(27 483)	(11 292)
31 желтоқсанға берешек	-	-

Акцияға шаққандағы негізгі пайда қарапайым акцияларға келетін таза пайданы жыл ішіндегі жай акциялардың орташа өлшенген санына болу арқылы есептеледі:

Атауы	2022 жыл	2021 жыл
Таза пайда /(шығын) кезең үшін, мың теңге	15 861	39 261
Айналыстағы жай акциялардың орташа өлшенген саны, дана	204 932	204 932
Базалық/ажыратылған пайда/(шығын) акцияға, теңге	77,40	191,58

26. Байланысты тараптар

Қоғамның байланысты тараптары:

- Қоғамның жалғыз акционері;
- негізгі басқару персоналы.

Байланысты тараптармен мәмілелердің жалпы сомасы:

Компанияның атауы	(мың теңге)	
	2022 жыл	2021 жыл
"Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі" ММ	448 684	419 495
"Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Индустриялық даму комитеті" РММ	841 203	1 186 409
Жалпы	1 289 887	1 605 904

Негізгі басқарушы персоналға сыйақы

2022 жылғы 31 желтоқсанда қоғамның негізгі басқарушы персоналы Басқарма мүшелері мен Директорлар кеңесінің мүшелерінен тұрды. Есепті кезеңде негізгі, басқарушы персоналға сыйақының жалпы сомасы:

(мың теңге)

Атауы	2022 жыл	2021 жыл
Басқарма төрағасы	15 131	16 291
Басқарма төрағасының орынбасарлары	63 375	47 066
Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақылар	5 585	5 255
Жалпы	84 091	68 612

27. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Қаржылық есептілікті бекіту кезінде Компанияда есепті күннен кейін қаржылық есептілікке ескертулерде түзетуді немесе ашып көрсетуді талап ететін оқиғалар жоқ.

Украинадағы соғыс қимылдарының басталуы Қазақстандағы экономикалық белгісіздік деңгейін одан әрі арттырды. ЕО мен АҚШ-тың Ресейге қарсы санкцияларының да белгілі бір әсері бар. Қаржылық есептілікті бекіту күніне теңге бағамы 456,34 теңге/АҚШ доллары болды.

Басшы м.а. Мұқанов Талғат Асқарұлы

Бас бухгалтер Шақаева Гүлмира Қамидоллақызы

М.о.

(қолы)

(қолы)